د کتاب ځانګړنې:

❖ کتاب نوم	::	**د ډیوې رڼا ته** (شاعري)
❖ ویناوال	::	محمد نادر دانش
❖ اړیکې	::	۰۷۰۷۸۰۹۵۰۱
❖ برېښنالیک	::	nadir.danish@gmail.com
❖ خپرندوی	::	**یار خپرندویه ټولنه**
❖		**ننګرهار_ افغانستان**
❖		**۰۷۷۳۹۳۴۴۵۹**
❖		**yar_pub@yahoo.com**
❖ کمپوز	::	ویناوال
❖ پښتۍ او ډیزاین	::	رحمن الله بهیر
❖ چاپشمیر	::	۱۰۰۰(یو زر)
❖ چاپ وار	::	لومړی
❖ چاپ کال	::	۱۳۹۱المریز
❖ خپرنیز لړ	::	۴(څلور)

ترلاسه کولو ځای: یار کتابپلورنځی، اسحاقزی مارکیټ
لاندنۍ پوړ جلال اباد ۰۷۷۳۵۳۴۷۰۳

چاپ حقوق یې له خپرندویه ټولنې سره خوندي دي.

Ketabton.com

رڼا ته

لومړۍ شعري ټولګه

محمد نادر دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ډالۍ

هغو ته؛ چې تر پښو لاندې يې جنت دی.

هغو ته؛ چې زه يې د انساني ژوند په اصولو وپوهولم.

خپلې خوږې مور او د قدر وړ پلار ته مې!!

دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرندویې ټولنې یادښت

د پښتو کتابونو د چاپ او خپرېدا لپاره ګڼ شمېر خپرندویه ټولنې شتون لري او هره میاشت په لسګونو کتابونه چاپ او خپرېږي؛ خو په دې ګڼ شمېر کتابونو کې بیا هم د شاعرۍ کتابونه خپل د پامور ځای نه لري. لاملونه به نور هم لري؛ خو یو لامل یې د خپرندویو ټولنو لپاره د خرڅلاو مسئله هم کېدای شي، چې اوسمهال پر هر ډول شعري ټولګې باندې څوک پیسې نه ورکوي.

خو زموږ په ځوانو شاعرانو کې ځینې شاعران داسې دي چې که د خپل زړه د درد خبره هم کوي؛ نو په نوي انداز یې کوي او داسې یې کوي چې خپل لوستونکي ته په کې یو پیغام ورکړي. د دې ډول شاعرانو شعرونه ډېر مینه وال لري او خلک یې د کتاب په پېرېدلو نه پښېمانه کېږي. په دې ځوانو او نوښتګرو شاعرانو کې یو یاد نوم هم محمد نادر دانش دی.

ښاغلی دانش له ډېر پخوا راهیسې په دمه دمه شاعري کوي؛ خو ښه یې کوي.

یار خپرندویه ټولنه د ښاغلي دانش لومړۍ شعري ټولګه (د ډیوې رڼا ته) په دې یار خپروي چې په لوی ننګرهار کې یې پر شاعرۍ خوره مرموزه خاموشي ماته کړې اوسي. یار خپرندویه ټولنې تر دې دمخه هم یو شمېر کتابونه خپاره کړي دي او ژمنه ده چې له خپل توان سره سم به د خپلو درنو لیکوالو او شاعرانو غوره کتابونه تاسې ته وړاندې کوي. راځئ چې اوس د ښاغلي دانش (د ډیوې رڼا ته) کېنو.

درنښت

یار خپرندویه ټولنه_جلالکوټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې د ډیوې له یوه اور اور کې سره

نومیالی عارف شاعر اروابناد طاهر «کلاچوي» وایي:

د ډیوې په اور کې حسن وي طاهره!
ګنې هسې اور نه تښتي پروانه هم

خبره د ښکلا او د حساس طبیعت ده او دا یوائې د شاعر په برخه رسېدلې ده. ستر عالم مولنا ابوالکلام ازاد رح وایي، چې د انسان تصور له قهریه صفاتو څکه پیېل شویدی چې د کایناتو فطرت د تعمیر او تخریب په پرده پټ دی. د ودانۍ د ښکلا لیدلو له پاره د پوهې او بصیرت یو لرې لیدونکی نظر مطلوب دی؛ خو څرنګه چې بشري فکر لا ماشوم دی، نو سترګو یې تر اوسه دغسې ځواک نه دی پیدا کړی. په دنیا کې د هر شي غوندې د هر فعل څرنګوالی خپل طرز او مزاج لري، وداني (تعمیر) یو داسې حالت دی چې تګلاره یې سر تاسري سکون او چوپتیا ده، خو تخریب داسې پېښه ده، چې یون یې یو بشپړ ښورښ، وېره او وراني ده. د تعمیر ایجاد نظم، جمع و ترتیب دی، خو د تخریب سلب، ګډوډي او اختلال وي.

د یوې مانۍ د جوړېدا پر وخت کوم شور نه محسوسیږي، خو غورځېدل یې د یوې چاودنې او انفجار په ډول وي، د دې حالت فطري پایله دا وي، چې حیواني طبعیت له سلبي کړنو سمدستي اغېزمن کیږي، خو ښکلا یو ځل په مشاهده کې نه راځي او وخت غواړي. دا خو د ښکلا فلسفې ته ورته شاعرانه څېړنه وه، خو صوفیان بیا تر دې وړاندې تللي، هغوی دغه بلوغ هغه وخت بشپړ ګڼي چې د ملک افراد ملکوت او د ملکوت هغه جبروت ته ورسي.

په هر صورت موخه مو دا وه چې ښکلا پېژندنه یوه زړه چاودون ته اړتیا لري او شعر چې له ښکلا جوړ دی، یو ځل خپل ادراک ته راوستل او بیا سمدستي پرېکړه کول به له فن او هنر سره جفا وي.

ښاغلی دانش د ځوانو شاعرانو تر منځه هغه ویناوال دی چې د ښکلا له ډیوې یې ډېر طوافونه کړي او بیا یې چې خپلې مشاهدې ته راوستې، نو یو ښکلی او له روایت سره سم اظهار یې ورکړیدی.

له روایت نه مطلب هغه پښتني تهذیب دی، چې د اسلام له مقدس دین سره دومره ګډ شوی، چې اوس یې هر شیطان په بېلښت کې پاتې راغلی دی او که د فن خبره هم وي، خو خپل ارزښتونه له لاسه نه شي ورکولی:

لرې کړه جامونه ساقي زهر دې شي نه یې څښم
ما په محبت کې د ایمان لاره نیولې ده

ښکلا په مشاهده کې راوستل اسانه خبره او د هر چا د وس نه پوره نه ده. ماشومان هم پدې تکل وي، چې د لمر وړانګې راونیسي. زمونږ کلاسیک شاعر دغې ناممکن «ممکن» ته داسې نغوته کړې، چې:

د هلک په دود په لاس کې قمر نیسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ښاغلی دانش د ښکلا په تجلیَ نه بسیا کېږي، یو څه وړاندې ځي، عمق او تل ته ورښکته کېدل غواړي. ترکومه چې د شعر خبره ده، ورسېدلی ښکاري، خو دغې فاصلې ته لا ډېر تقرب د عرفان ښېپې او وزرونه غواړي:

تاسو به ملګرو له سپرلي نه دګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

یو کلتور او ثقافت هغه وخت مري، چې ژبه ومري؛ خو د ژبې مړینه سمدستي او یو ناڅاپه نه وي، په ژبه کې ملي ارزښتونه له منځه وړل د هر کولتوري یرغل ستراتیژیکه موخه وي؛ خو د ځوانانو شاعرانو تر منځ ښاغلی دانش لکه چې په شعوري ډول دې ازمېښت ته پام اړولی، که په شعر کې یې د مینې او جمال یادښت هم وي، خپل اسلامي او ملي انفرادیت نه فنا کوي، هغه چې «حیا» او «جنډه» څه ډول سندریزه کوي د اورېدلو دي:

نور که مې هېڅ هم پدې رنګ کلي کې ونه موندل
مینه به در ولېږم حیا به درته ولېږم
کله چې راځې نو زما قبر ته جنډه راوړه
ګرانې! د دانش دا تمنا به درته ولېږم

د جسماني ژوند عشق تش د تاثراتو هیجان وي، په حقیقي عشق کې تاثرات، حکمت او د حقیقت احساس یو ځای وي. د فکرو تصور په وړاندې مادي هستي یا زماني و مکاني وجود محدود او تنګ دی. محسوسات بیا د معقولاتو په وړاندې یو زندان دی. شاعر د لا متناهي جمال د یوې ډېرې محدودې برخې ادارک کولی شي. ځرنګه

چې کاینات د تجلیاتو د ظهور محل دی؛ نو څه چې د ښاغلي دانش د مشاهدې په ګرفت کې راځي. هغه د ښکلا انځور ګڼلی شو:

ماته یاده شوه د چا د بارخو اوښکه
پر ګلپاڼه دا شبنم لکه جانان دی

د اسلامي ختیځ د شاعرۍ عرفاني اصطلاحاتو خو په لویدیځ کې د سمبولېزم په نامه ادبي ښوونځی رامنځته کړ او دا هماغه استعاره او تشبیه ده، چې الماني فیلسوف «هګل» یې د ختیزې شاعرۍ بوتان ګڼي؛ خو چې شعر له دې پرته نه ښایسته کېږي، نو ښاغلی دانش هم د انګور استعاره د شرابو له پاره راوړي او بیا چې یې ناروا بولي، نو په ورستوالي یې غندي، او پدې توګه یو ښکلی مذهبي او ملي روایت انځوروي:

د وطن عشقه نشې ته دې حیران یم
چې څو چنده له وراسته انګوره ښه ده

د دانش د همدې غزل یو بل بیت لوستونکي ته یو نومیال سلف ارواښاد «خادم» یادوي :

قلم ښه دی کتاب ښه دی په لاسو کې
خو تر دې هم کله توره ښه ده

پر هېواد سر ورکول خو د هر پښتون مسلمان میراث دی، دانش هم د غزا لېوال دی، خو د حمزه رح بابا غوندې جنت له هم د پښتو سره ځي او پدې شرط چې شهادت مني، خو دا نه مني چې ګڼې حوره د ده له محبوبې ښخه ښکلی ده او همدا یې انفرادیت او تشخص دی:

د هېواد مینه مې ورولې غزا ته
خوږه یاره تر تا کله حوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګران دانش په شعر کې به د ګوتې ایښودلو ځای هم وي، خو زه د حیواني دماغ غوندې ځان د سلبي صفاتو نه اغېزمن کوم او د ده په یو ښکلي شعر درنه ځان ژغورم:

هغه سپوږمۍ ده چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکـه لمر، فرصت د یو بل د لیــــدو نه لـــرو

په شاعرانه ولولو
ناګار
پوهنتون مېنه
۲۳/۸/۱۳۹۰

زړه مې زخمي دی دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

شعر د هغو غږونو د اهنګن تناسب ټولګه ده چې له امتزاجه یې موسیقي رامنځته کېږي. د شعر ژبه پر هغو غږونو روڼېدې ده چې له تکرار او تناسب نه یې موسیقي رامنځته کېږي دغه موسیقي وال غږونه پر خپلې خوړېلنۍ د زړه له حرکت سره جوخت په سر او تال او لی کې له خولې داسې راوځي چې د اورېدونکي غوږونه خپلو اورېدو ته هڅوي او پر زړه یې سمدستي اغېز ښندي. دغه اغېز د زړه رګونه په ترنګولو راولي. د انسان په وجود کې یو پټ شور او حرکت راولي. دا شور او حرکت د ذهن پردو ته ځان رسوي. ذهن غښتلی کېږي او فکري کچه لا وده مومي. نو د شاعرانو خبرې بې اغېزې نه وي، بدرنګې نه وي او بې مانا نه وي. د زړه له حرکت سره سم داسې له خولې راوځي چې د بل زړه رګونه په خپلې ښکلا او اهنګینو غږونو په ترنګولو راولي. هغه انګوال غږونه چې اوډون او ښه یې یو داسې پټ شور او حرکت لېږدوي چې د زړه د رګونو په ترنګولو سره سره د ذهن پر پرده سیوری پرېباسي، دغه شاعري د ملت د وېښولو او لوري ورکولو په برخه کې تر بلې هرې لارې او ځواکه د ټولنې د غښتلتیا او پرمختګ لپاره اغېزمنه تمامېږي. پایله داسې اخلو چې شعر د کلاسیکوالي پر بنسټ د خوند او ژوند نوم دی. د خبرو هنر دی. د ده خواږه ارمان ارزښت لکه په ایرو کې ورک سره زر دي چې شعلې یې ځان ځلوي.

د شعر په نوم ډېرې داسې منظومې ټولګې خپرې شوي دي چې زموږ کره کتونکي یې دغه مطلق حکم ته اړ کړي چې: شعر زیات شوی، تشر ته باید پام وشي. دوی هره منظومه وینا شعر ګڼلې؛ خو هره منظومه وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر نه ده او نه د شعر غېږ يا چوکاټ يوازې نظم ګڼلی شو. شاعري د نظم او نثر په دواړو غېږو کې ډېره تنه برېښي. موږ د اوسني نظم او نثر په غېږ کې ډګوتو په شمېر داسې ټولګې پيدا کولای شو چې هغه د شعر په ګاڼه ښکلې وي يا شعري تومنه ولري. شعر د چا نسخه او فرمايش نه مني. ځان ته په خپله يو چوکاټ پيدا کوي.

زموږ په پښتو اوسنۍ شاعرۍ کې ايله ساه پيدا شوې. موږ بايد د شاعر ذهن محدود نه کړو. پرې يږدو چې شاعرانه وينا راواوروي. د ارواښاد استاد عبدالرحيم الهام په وينا شاعر اپلتې نه وايي. شاعر خوشال وي، شاعر حميد وي، شاعر حافظ وي ... د شاعر ذهن پراخ او د الفاظو جادو ګر وي. وينا يې په خپله داسې ښکلې او اغېزمنه وي چې زړونو ته په خپله لار باسي. اوسمهال موږ د پښتو شاعرۍ په غېږ کې داسې ځوان استعدادونه وينو چې د هغوی وينا په خپلې شاعرانه تومنې او اغېز پر زړونو حکومت کوي. د دوی ګانده له هيلو ډکه برېښي. د دوی ذهن او زړه بايد وهڅول شي چې خپله وينا د فکر و خيال په خوږو کې راونغاړي او له بدرنګو او ناموزونو غېږونو ډډه وکړي. داسې څه ووايي او پر داسې ژبه يې ووايي چې د ژوند پر پاڼه خپله بڼه وځلوي او پر خپلو خوږو يې د انسان تخيلي او فکري ځواک راوپاروي او پياوړی يې کړي.

زموږ په ځوان شعري بهير کې يو هم د دې ټولګې وينااوال دانش دی. د دانش په وينا کې داسې شاعرانه خبرې اورو چې هغه د تخيل په پاړونه او فکر په ځواکمنېدو کې ونډه اخيستی شي. د ده دغه شاعرانه خبرې او شاعرانه الفاظ داسې ذهني او عيني انځورونه وړاندې کوي چې هغه نور زموږ د ټولنې دوديز خوي ګرځېدلی دی. زموږ غوږونه او سترګې ورسره لا له وړاندې بلدې دي. خو د ده کمال دا دی چې ده په بېل رنګ او خوند کې وړاندې کړي دي. زموږ تراژيدي او زموږ د ژوند حالت هغه څهٔ دي

سریزې

چې ولس ورسره بلد دي او نور يې پر وړاندې يو ډول معافيت اخيستی دی. وينې، اوښکې، جنګ جګړې، ظلم، تشدد، فساد او ... هغه وييونه او کلمې دي چې زموږ په شاعرانه او تته منظومه وينا کې خپل ځان ځلوي. د ټولنې ناخوالې او دغه تراژيديک حالت هغه ناظم او ناثر چې تخيلي ځواک ونه لري، هغه يې داسې وړاندې کوي چې وينا يې اغېز نه لري.

شاعر همدغه حالت پر داسې الفاظو انځوروي چې هغه پر اورېدونکي اغېز ښندي او په بار بار يې لولي. زموږ مذهبي کسان او په تېره هغوی چې لا مذهبي او ديني خبرې په منظومه ژبه وړاندې کوي، ځان ورته داسې برېښي چې د پند او نصيحت خبرې يوازې دوی کوي او دا نور خوشې .... وايي. زموږ شاعران همدغه موضوعات چې ټولنه ورسره ښکېله ده، بيا تش د شعار يا موزونو خبرو په توګه نه وړاندې کوي، بلکې همدغه موضوعات د شعر په ژبه انځوروي. يوه بېلګه يې د دانش لاندې بيت څرګندوي چې په نظم کې يې شاعري کړې ده.

دا خلک پر قبرونو شمعې ولې بلوي؟
ملګرو خير رسېږي هلته چا ته د ډيوې

شاعران د موضوع د فقر پر رنځ نه اخته کېږي؛ خو که د خولې غږونه يې له اهنګوال تناسب او امتزاجه بې برخې شول؛ نو د ده وينا به هم لکه تشې موزونې خبرې شي او مخامخ لوری به بايلي. دوی همدغه يوه موضوع، همدغه په ټولنه کې نورې دوديزې خبرې رااخلي او د بېلابېلو بڼو په ورکولو سره ځانته مخامخ لوری پيدا کوي. د دانش وينا که د سکالو يا موضوع په لحاظ نوې نه ده؛ خو په داسې ژبه او الفاظو يې وړاندې کړې چې رنګ يې نوی دی. بل کمال يې دا دی چې پر مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنعتونو یې ژبه نه ده روږدې کړې او نه یې پرې انځورونه وړاندې کړي دي. دلته یې بېلګې وړاندې کوو:

نه خو ماشوم یم او نه عقل دومره خام دی زما
هرې ورې ورې خبرې ته دې پام دی زما
ژونده دا ته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نه معلوم در کې سهر او نه ماښام دی زما

★★★

که یو څو تنه بدرنګ له کلي وځي
زه باور لرم چې جنګ له کلي وځي
که همداسې ځان ځاني او تالان ګډ وي
جنازې به څنګ په څنګ له کلي وځي

★★★

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدایه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت موږ د تسبو نه لرو.

★★★

سیتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترېنه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

★★★

ورځم له هغه ځایه مې سپوږمۍ ته لاس رسېږي
دا لارې جوړې شوي دي پر غره د څه لپاره؟

★★★

د یار له لاسه تمام عمر مجازات ښه یې
ته دې بې درده نه شې زړه همداسې مات ښه یې
خیر دی دونیا دې ستا اسباب د برائت نه مني

ته رسېدلی خپل ضمیر ته په اثبات ښه یې

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پر هر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

★★★

کله دې سره راته تار تار کړې کله سپین څېرې کړې
نور دې ګنډی نشم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

★★★

جانانه! تانه شکایت تر اوسه
لکه رنځور زما په سترګو کې دی
زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

★★★

له جنګه ستړي یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

د خپل وجود قد و قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه
دا چې تیندک خورمه په لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

خو کله صنعتونه کاروي؛ نو هغه هم نوي دي. د ده کمال دا دی چې دی په تشبیه کې د وجه ښه نوښت ته پام کوي. ځکه د تشبیه په صنعت کې ټوله ښکلا او زور په وجه مشبه، د استعارې په وجه جامع قرینه او د سمبولونو په برخه کې د شخص یا لیکوال د خپل ذهني سمبول په کارولو

کې دی. د دانش له ژبې دغه یو څو صنعتونه وړاندې کوو، چې په خپل نوښت ځان راښیي:

موازې کرښې یــوو نقــطه د تقــاطع نــه لرو
زه او جـانــان یـو بل تــه لار د رسېدو نــه لرو

★★★

نــه شــور کوې نه کلی خبــروې نــه دومره ژاړې
ته ماغونــدې نــه اوښکې تویوې نه دومره ژاړې

★★★

پــه شهیــدانــو داسې ښکلې شوې زمــوږ هدیرې
بس لــکه یــو یــو چــې غمــی پــر ځمکه ولــګوم

★★★

د دانش د شاعرۍ خوږلني یوه په دې کې هم نغښتې چې لفظونه یې داسې پر اهنګوال مزي پېیلي چې ژبه یې روانه او د غږونو له تناسب او تکراره یې ښکلې موسیقي رامنځته شوې. لکه په لاندې بیت کې د (ډېرو) تکرار، د (و)، (ږ)، (ډ)، (ې) غږونو تکرار د شعر موسیقي رامنځته کړې:

د ډېــرو پر مــزار بانــدې و خت بلــې کړې ډېــوې
پــه ډېــرو مقبــرو بــانــدې خوره شوه لــوپټه

شعر د خبرو او کلمو د اوډون هنر دی. دغه خبرې او کلمې کله په داسې ښکلو ترکیبونو کې وړاندې کېږي چې پر معنوي ارزښت سربېره ښکلاییز ارزښت لري. په شعر کې حسي او ناحسي کلمې کله ناکله داسې ترکیبونه رامنځته کوي چې په شعر کې هغه ډېر د پام وړ دي او په تخیل پارونه کې ډېره ونډه اخلي. د دانش په شعر کې ځای نا ځای د حسي او ناحسي کلمو اوډون تخیلي ځواک ځرګندوي او د لوستونکي

خیال راپاروي. لکه په لاندې بیت کې چې خندا او زړه یو بل ته غاړه باسي. خندا یوه ناحسي او زړه حسي ده. که څه هم حسي کلمې تر ناحسي د لیدونکي یا اورېدونکي تخیل او احساس ډېر راپاروي، خو دلته خندا د زړه حسي کلمې له رنګه رنګ اخستی، لوستونکی او اورېدونکی د خندا ارزښت ته د زړه په ارزښت قایلېږي، ځکه هغه خندا چې د زړه له تله وي، هغه خوږه او ښکلې وي. دلته د تشبیه نوښت په دې کې دی چې مشبه حسي او عقلي او مشبه به هم حسي او عقلي راغلې:

لکه غوټۍ چې شــي موسکۍ سپرلي ته غاړه ورکړي
داسې مې ستــا هــره خــندا زړګي ته غــاړه ورکړي

په دې ټولګه کې پر هنري ارزښتونو او ښکلا سربېره داسې انځورونه هم تر سترګو کېږي چې هغه پر سترګو د ځینو کمزوریو له امله خواږه نه برېښي او یا سترګو ته اوبه نه ورکوي. لامل یې دا دی چې دانش کله ناکله په لوی لاس کلمې په داسې مصنوعي رنګ رنګولي چې طبعي رنګ یې ورته خړ پړ کړی؛ خو مصنوعي رنګ یې کومه ځلا او ښکلا نه لري. ځینې غږونه یې په اهنګواله برخه کې یو له بله سره اړخ نه لګوي. یوه مسره یې په یوه اهنګ کې ده او بله یې بیا په بل. دغه د اهنګ ټکر د شعر ښکلا تته کړې، دلته ژبنی درووندوالی شته:

نور کــه مې هېڅ هم په دې ړنګ کلي کې ونه موندل
مینــه بـــه درولېـــږم، حـــیا بـــه درتـــه ولېـــږم

★★★

ستا ستــرګې چــې شي پنــاه لــه سترګو مــې
ورکــه شـــي اشنـــا رڼـا لـــه ستـــرګـــو مـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دانش شاعري مخ په پخېدو ده. کومې کمزورۍ چې د ده په شاعرانه وینا کې اوس مهال تر سترګو کېږي، دا ډېرې تتې دي. د دانش له شعره داسې ښکاري چې د ده پر ذهن د لنډیو سیوری هم غوړېدلی دی.
لنډۍ یې لوستي له لنډیو سره مینه لري، په تلوتلو کې دانش ته د خدای له درباره د ښه شاعرانه سفر غوښتنه کوم او خپلې خبرې د ده پر هغه بیت راټولوم چې د لنډۍ له رنګ یې یو څه رنګ اخیستی دی:

زړه مازیګر دی یاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که دانش مړ شي؛ نو جانان به درته څوک وایي؟

خدای دې نه کړي.

ازمون

۲۱/۱۲/۲۰۱۱

جلال کوټ

سفر به دیار احساس

اینجا اشک با شوق و احساس در هم آمیخته شده... اینجاه احساس می شود که قلب درتب و تاب در هوای غبار آلود سینه در تپش است.
اینجاه چقدر حسرت است که ساعت ها نا گفته های دلت را برای محبوبت با زبان احساس در روشنای شمع که شعله اش میلرزد، میخندد، میرقصد، و هم گریان است بیان کنی و هیچ مانع نباشد.
محمد نادردانش به عنوان شاعری پویا کلیات آشعار وی در وصف حال و بیان احساسات فردی و شخصی او دیده میشود. آشعار عارفانه، فرا گیری گرایش ها و اندیشه های درونی شاعر و سروده ها با موضوعات اجتماعی، ادبی، عاشقانه، و گاه رواشناختی است، گاه تاریخ گرا و گاه حماسی،گاه تغزلی و گاه ظنزآمیز و گاه ترکیبی، آشعار فهم ساده و زبان شعری دارد، دانش از زبان و قدرت شعر در ابراز عقایدش بهره می گیرد. و هم در عرصه زبان و بیان شاعرانه، به پختگی و درخشش فزون تر دست یافته است. دانش برخوردار از آگاهی پیشروی شعری و ترنّمی استوارتجربه شعری امروز توانسته میان واژه و آرمان، و میان هنر پل بزند، آشعار وی بیانگر احوال و افکار و نشانگر اندیشه و عاطفه وی است که در تمامیت مجموعه او جاري است، و سیمای روشن از شعر اش ارائه داده است، قدرت بیشتری در بیان دارد با لطافت و پختگی افکار از این مرحله گذاشته و خود را از بند احساسات فردی رها کرده به مسائلی پرداخته که جامعه به آن نیاز دارد در این

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحله سعی نموده به واقعیت صورت شاعرانه بدهد، ،در قطعات دلنشین و زیبای خود به توصیف احساسات لطیف خود مهارت خاص بخرچ داده است. دانش از جمله شاعرانی است که مسائل اجتماعی را با زبر دستی خاصی به قالب شعرونظم ریخته است، تعبیرات و اصطلاحات او ساده و عامیانه است،گاهی شعر وی از شدت روانی به صورت یک مکالمه دلنشین و زیبا مجسم میشود، آشعار اش رابه صورت عام فهم در آورده در قطعات وی به خوبی صدای نفس کشیدن و فریاد زدن حس میشود یک شگفتی برای مخاطب می‌سازد که روح آن را درگیر خود می‌سازد، مثل صدای آبی در جویی بار که گاه باد می‌آید و این صدا را با خودش می‌برد و گاه نزدیک گوش ماست،از احساس جانب مقابل الهام گرفتن و یا هم نوشتن شعر از احساس مونث، به نظر میرسد زنده گی واقعی خود را محتاطانه تمثیل کرده.

به نظر می رسد، نظم ذیل با تجارب عاطفی شخصی شاعر سرو کار دارد، جنبه های عاطفی بر آشعار سنگینی میکند به طوری که به روایت ارتباط به ظاهر ناکام بین شاعر و معبود اختصاص یافته به طوری که از لابه لای این آشعار به جزیات این ماجرای عشقی پی برد که شاعر صادقانه آن را با مخاطب خود در میان گذاشته، و از درد فراق چنین می سراید:

ته د رنګونو رناګانو د ښار
زه د لوګو او د لمبو د کلي
نه زما زړه ستا څراغونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهيږم تانه هيره شويده اوس
((اکو بکو سر سينکو)) د کلي

قطعه :دیگر، ترجمانی از حس عاطفه و اندیشه عشق و زندگی را تصویرمی‌کند چنین است، لذّت از مهتاب از امواج پر از لطف دریا از ریزش کفآلود و خروش يك آبشار زیبا . نگاه چنین موجودی به زیبای های طبیعت می نگرد، زبان شعری به بیان احساسات و سردون اشعار رومانتیک موضوع غیر معمول و تبو در جامع نیست.
به عنوان مثال:

که ته اور شې که لمبه درغاړې وځم
زه وېرېږم نه، راځه درغاړې وځم
تا ته نه درځي هېڅ چل د پخلاينې
هر ځل زه له تا سره درغاړې وځم
زما سترګو کې دې خپل تصوير ليدی شې
بختوري! ايينه درغاړې وځم
زنده ګی، نه مې زړه تور دی مرګه راشه
نن په خپله اراده درغاړې وځم
ساقي! تا نه چا لپاره غاړه اخلم
پيمانه په پيمانه درغاړې وځم
دانش چا سره دردونه خپل شريک کړم
بله نه لرم چاره درغاړې وځم

دانش در قطعات که نغمه شادي را از ياد برده و اينك بر باغ بی‌برگ و برش نوحه مي‌سرايد پس عجيب نيست که شاعر به جان اندوهگینش چنين غمي بنشيند و بر بخت خويش و در راه ماندگي‌اش مرثيه ساز کندبا دل آزردگي مي‌گويد: همچنان ستمها و جنايتها، و باجها و تاراجها جاري است که خود را ناگزير از تلخي و تلخ گويي مي‌بيند چرا که باليده و پرورده باغ ناکامي و تلخ کامي است؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغي كه خاكش را ـ چه بسيار ـ به خون فرزندانش كشيده‌اند؛ خاك سرزمينى كه درازناي تاريخش چه رنج‌ها كه نديده... چه دردها نكشيده:

له ماښامه تر سهاره، خلک تښتي
هم له کلي، هم له ښاره، خلک تښتي
خدایه بیا مو څه افت په وطن راغی
بیا له کوم یوه ښاماره خلک تښتي
چا ترې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بر کلي له چیناره خلک تښتي

شعري كه گاه با خواندنش تلخى ستم وآوارگى در هر رگمان جارى ميشود.
در اين شعر شاعر چنان غرق در تصورات شخصي خود شده. از قابليت تعميم پذيرى غافل مانده است، و شعراش مانند جزيره اى در ميان تاريكى به مخاطب ميرسد، در اين موقع مخاطب هيچ راه ورود به شعر پيدا نمى كند و سرگردان راه باز گشت پيش ميگيرد، شعرى كه خصوصى بودن آن مى توانست مخاطب را وارد فضاى جديد بسازد, نگاه متفاوت و چند زبانى را در شعر خودش به كار برده است.

ژړل مې یو سړي نه ګیله ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګیله ډېره راغله
بل هر سړی په کانو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګیله ډېره راغله
چې زه دې مخ ته ځیر شم ، نو دا شرک شي چې را پریوځي
جانانه ستا پیکي نه ګیله ډېره راغله
چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شوندې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره راغله

ګیله له خپلو کیږي خو دې خپل زړه ته حیران یم
چې څنګه یې پردي نه ګیله ډېره راغله
زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه؛ له اغزي نه ګیله ډېره راغله

باید به عرض برسانم:

به اندازه فهم و برداشت خود در اين مورد اظهار نظر نمودم. قضاوت بشتر را ميگزاريم به شخصيت هاى مسلكى و صاحبنظران.

به اميد موفقيت هاى هر چى بشتر تان در تمام امور زنده گى، و چشم براه دست آورد هاى تان در آينده كامگار باشيد.

با عرض ادب
مژده منصور شهر کولن جرمنی
۰۹,۱۱,۲۰۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ګلابه راته ګران دی يو سړی

د شاعرۍ منشاء او ختمه خامخا مينه او عشق وي، زه خو د شعر قوت او بې قوتي د شاعر د مينې په قوت او بې قوتۍ پورې تړم. سمه ده چې د استادانو له ويناوو سره سم به مراقبه، مطالعه او مشاهده د شاعر د شاعرۍ ملا ورتړي؛ خو زه وايم چې د هر نا روغ نالښت د هغه په ناروغتيا پورې اړه لري. د غاښ درد ډېر وي؛ خو د ګوتې زخم هومره نه خوږېږي، نالښت يې هم همداسې درواخلئ.

که موږ شاعري له درده راپورته شوی نالښت وګڼو؛ نو بيا د شعر له تخنيکي چوکاټونو وراخوا په شاعرۍ کې ښه او ناښه نه شته، ځوک به څه ډول د ډېر درد، د ډېر نالښت ستاينه وکړي او د لږ درد، د لږ نالښت، نه.

خبره په درد کې ده، زما په سترګو کې ستا د زړه له درده راپيدا شوي نالښت سره ځکه اوښکې پيدا کېږي چې دا درد پر ما هم تېر شوی دی يا ترې همدا شېبه دردېږم، زه دې نو شاعرۍ ته ښه نوم ورکوم، د هغه بل د غوږ له درده راپورته شوی نالښت ما ځکه نشي اغېزمن کولای چې تر دې دمه مې دا ډول درد نه دی ليدلی؛ خو

خدای مه کړه چې زه دې د هغه پر درد و نالښت وخاندم او شاعرۍ ته دې يې (ناښه) نوم ورکړم، که ورکوم يې زياتی ورسره کوم.

محمد نادر دانش مې له نادرو يارانو څخه يو دی، زه يې تل د دردونو نالښت ته اوښکې تويوم، هغه هم هر وخت زما له وۍ وۍ او چيغو سره خپلې اوښکې يو ځای کوي، ما ورته يو مهال ليکلي ول چې:

کټ مټ مات زما په شان دی يو سړی
تـــر ګلابـــه راتـــه ګـــران دی يو سړی

د هغه له زړه هم کوم ځای ماته دغسې يوه خبره راوتې وه، موږ دواړه پر يو بل ځکه ګران يوو چې زه د دانش په څېر مات يم او هغه زما په څېر، نو دواړه يو د بل شاعري يو د بل د زړونو له غږ سره سمه ګڼو.

ما د دانش شاعري ډېره لوستې؛ خو خپله دانش مې کم، د دانش کمې لوستنې هم دی پر ما داسې زده کړی دی لکه د لومړي ټولګي الف انار، ځکه دی هم د خپلې شاعرۍ په څېر روان، ساده او ښکاره دی، دی او د ده په پوستکي کې دننه لالهانده شاعر دانش يو ډول دي.

دانش په خپله شاعرۍ کې د جانان او دوران په دواړو غمونو غمېدلی، هغه به په دې دواړو غمونو کې څومره خوند ليدلی وي چې وايي:

مرغکۍ مـــې د زړګي رنځـــوره ښه ده
زنـــده ګي تر يـــو حـــد مجبـــوره ښه ده

که تاسې غواړئ له مينې او عاطفې څخه جوړ دغه دانش ښه وپېژنئ؛ نو د نور ټول کتاب تر څنګ يې د پورته بيت غزل د زړه له کومې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غور ولولئ، وبه وینئ چې دانش پر جانان ، قام، وطن، علم او ښکلا او رڼا باندې څومره مین دی، چېرته ولاړ دی او څه وايي؟

د دانش شاعري د هغه له قامت څخه ډېره دنګه ده، دانش لږه شاعري کړې ده؛ خو د خپل زړه غږ ته يې غوږ ايښی او بیا يې هماغه غږ ته د الفاظو جامې ورکړي دي. هغه په دې کار کې په چا پسې نه دی تللی، بلکې د خپل زړه په غږ پسې تللی دی.

تر ما پورې، زياتره شاعران چې کله د ګېډې د دوزخ د ډکېدو غم پر سر واخلي؛ نو له شاعرۍ ورو ورو لرې کېږي؛ خو زموږ د دانش کمال دا دی چې په باد و باران، سفر او حضر کې شعر ليکلی شي او ليکي يې. زه مې خپل ورور او د هغه شاعرۍ ته د اوږد ژوند لپاره د لوی رب دربار ته لاسونه لپه کوم، هغه ته دې ډېر مبارک وي چې موږ او تاسو يې (د ډېوې رڼا) ته کېنولو.

درناوی
هجرت الله اختيار
جلالکوټ

غزليز مجمر

د سندريز ماښام او چاودلي زړه نه وروسته، د شعر او ادب مينه والو لوستونکو سره د ډيوې رڼا ته مخاطبېږم، د سلامونو او نېکو هيلو پر ځای ورته يوه خوږه او په ولسي لهجه ماموره ډالۍ وړاندې کوم چې د تخيُل له ښه راټوله شوې داسې غنچه ده چې د شعر او ادب د هنر هر لوستونکی په کی د خپلې خوښې او طبعيت ګل موندلی شي؛ خو دا ځل خپلو درنو مينه والو ته په يو غزليز مجمر کې د ډيوې رڼا بېدم، چې د يو ځوان او هڅاند شاعر دانش ليکنه ده.

دانش په خام عمر کې پاخه خيالونه رانغښتي، د خپل فکر او خيال غزونې يې ډېرې په مهارت د شعر نهايي پړاو او تړاو ته رسولي او د شعر تعريف يې واقعيت ته تسليم کړی، چې شعر هغه موزون کلام دی چې د خپل حقيقت او واقعيت په بنياد په زړه او ذهن چک ولګوي او لوستونکی په صحنه کې واقع کړي، هغه که حماسې وي، که عشقي او يا هم د فلسفې او تصوف نړۍ وي.

دينداري، تقوا، توخه درسره واخله
ممکن نه دي تلل جنت ته بې اسبابه
دا نړۍ بوله په مثل د سراب
تنده نه ماتېږي هېڅ وخت له سرابه
په يوه شبېه پيدا او هم پناه شي
د ژوندون مانا لږ زده کړه له حبابه

شاعر لوستونکو ته د عالم کاینات د هر نعمت ذکرکړیدی او له ذکر سره سره یې د اخرت او په اخرت کې د نعمتونو او د هغه د حساب کتاب اشاره کړېده او په ژوند یې هېڅ باور نه دی پرېښی او واقعاً باور پرې په کار هم نه دی او ژوند یې صرف د حشر میدان دپاره د توخې وسیله ګرځولې خو په دغه لنډ ګنډ ژوند کې یې انساني عطایف او لطایف له نظره نه دي غورځولي او مینه یې د ژوند په ختټه کې په هنر اخکلې او د امید او درمان رنګ یې پرې ډېر په شوق شیندلی، د تصور مصور یې د خط و خال قلم له ذوقه ډک کارولی. چې د سینګار بېلګې یې تاسې ته مخې ته بېدم او د شعر او ادب مینه مو پرې ماتوم:

پرهر پرهر زړه مې ټکور غواړي
لېونی! ستا د شونډو اور غواړي
وصال دې یو رنګه لمبه لمبه کړم
فراق دې بل شان یاره زور غواړي

★★★

له مرګ سره اشنا کړمه ، له ژوند سره اشنا کړم
ستا سترګو زه د زړونو له پیوند سره اشنا کړم

★★★

دانش لار د یار په سترګو باندې ګوري
دا رڼا تر بله هره نوره ښه ده

★★★

عشقه! نالوستی یم ، ما ستا سیپارې نه دي لوستي
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستي
پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستي

زما د کاڼي زړه نه کرکه کېږي
زه په سینه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوی د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟

★★★

ډېره مې **دانشه**! د لاسا کړه خو
مړه دې شي جذباتو کې دا نه راځي

خو شاعر په یو شعر کې په نازکه ژبه خنډینه ګیله له خولې ایستلې ده خو چې دا ګیله یې د کوم امید په طمع په زړه کې غولغُله او په اورینه حساسه کې له خولې وتې چې منفرد او جداګانه جذبات غواړي. د شعر مرکزي هسته په کوم مدار څرخوي که دا یې په ډاګه کړې وای؛ نو ښه به وای ځکه چې د خیال نا وکې خو یې په جذباتوکې واقع ده هغه په مرور حالت کې ده او که په نازنینه ادا کې په کومه صحنه کې چې دلاسا ضروري شي؛ نو هغه صحنه حتماً جذباتي شي، دلاسا او جذبات پر یوه وخت فضا منفي اثر ته وړي، خو دلته مثبت دی. شاعر خپله اعتراف کړی او لوستونکي یې په انحراف کې پرېښې دا هم د ډیوې رڼا ته سوری دی، شاید شاعر دغه سوري ته د جذباتو اظهار غوښتی وي خو بریالی شوی نه دی، ځکه یې بې درېغه ښېرا له خولې وتې چې مړه دې شي جذباتو کې دا نه راځي؛ خو ډېر زر یې خپله ګیله بېرته اخیستې او په وصال دومره باوري شوی دی، چې د زمانې د ناخوالو هېڅ پروا یې نه ده کړې او نامنونکي هجران ته یې په زغرده د مبارزې اخطار اعلان کړی:

هجره! که ستا ترخې شپې مو تر مرګي ورسی
نور به دې څومره پوروړي او باقي پاتې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې او محبت په لار کې يې اغزن هجران ډېر شاته پرېښی او په تادۍ تادۍ يې ځان د عشق منار ته رسولی او هلته يې د عشق په ګل ورين ثاني جنت کې خپل سکون موندلی او بې واکه يې نامرادۍ ښيرې له ياده ويستلي او خپل مقدس مرام ته يې رجوع کړې او په وفا يې ايمان ثرګند کړی.

د اغـزيـو خـوا ته تم لکه جـانـان دی
پـه دې بـوټي کې ګل سم لکه جانـان دی
لاړم ورسـېـدم عشـق کې انتـها ته
د جانـان غم راتـه هم لکه جانـان دی

شاعر که له خپل فشار سره سره د لوستونکو فشار په ګيله منو خاطرو په غميزو صحنو اعظمي درجې ته لوړ کړی، نو بېرته د صداقت او وفا په خوږو او د محبت په صحنو او د هغه پر اعتراف له تريخوالي ويستی او په ډېر مهارت يې په پرله پسې شعر نارمل او معتدل حالت ته راوستی او قناعت يې اول خپله کړی او بيا يې لوستونکي ته ورکړی. داسې برېښې چې ښاغلی شاعر په خپله هم د الفت د ټغر په پيڅکه ناست او په يوه وخت له نشيب و فراز سره مخامخ دی خندا او ژړا يې غبرګه ده:

چې پـه راتلـو کې يې د تـلو نـښې دي
دايې خنـدا که د سلګو نـښې دي
په دانـش غم او ښادي ګـډه راغله
ځکـه يـې ورکې د ليمو نـښې دي

دا حالت د دې ښکارندوی دی چې دانش صيب د نازک مزاج او نري زړه خاوند دی خپلې سل ګيلې د يار په يوه خندا هضموي او له خولې يې نه وباسي نو ځکه ورته وايم چې:

کله کانې غوندې کلک شې کله ګل غوندې رژېږې
عجب خوی دې دی دانشه چې په ټوکه ام خپه کېږې

خو شايد علت يې دا وي چې په يوه وخت کې په يوه سينه کې دانش دوه زړونه ساتلي چې په يو زړه کې د يار مينه او په بل زړه کې د وطن او قوم مينه پالي. دا پالنه حتماً زور غواړي خو دانش په کوچني عمر کې پخې مينې ته اراده کړې او انصاف يې هم بد نه دی؛ ځکه که د تخيُل او تصور پر محور يې د ارمان ناوکۍ نازولې او انساني اکرام او احترام پېرزوينه يې پرې کړې نو له وطن سره د مينې ناوې يې بې پوښتنې نه ده پرېښې او د خيال په رنګين قلم يې غبرګې ناوې ډېرې ښې سينګار کړي، که په انساني مينه کې په اکرام او احترام قايل دی همدغسې د وطن په مينه کې د ولس په پيوستون او ويښتابه يقيني دی د خاورې سالميت په يووالي او اتفاق کې ګوري د مينې او خلوص وېش يې مساويانه دی:

که يـو څـو تنـه بـدرنـګ له کلي وځي
زه باور لـرم چـې جنـګ له کلي وځي
که بې ننګـو ته مـو خپلې سيمې فرش کړئ
پښتنو! ستاسې به ننـګ لــه کلي وځـي

يا دا چې:

متـــــې راونغاړۍ امـــو نه اباسينه پـــورې
له هر يو کانې نه د خپلو وينو رنګ پورتــه کړئ
قــلم ښـــه دی کـتاب ښـه پــه لاسـو کـې
خـــو تــر دې هـــم کلـه کلـه تـــوره ښـه ده

★★★

کـه د خپـل وجـود بقا غـــواړئ ملـــګرو
دښمـنـانـــو بانــدې مور تل بـــوره ښـه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مې سینه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نه یم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

خو د سولې پیغام هم زمزمه کوي او خپل ولس د جنګ او نفرت له اوره لرې ساتي:

له جنګه ستړي یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

پـــه شهیدانـــو داسې ښکلې شوې زموږ هـدیرې
بس لکه یـو یـو چـې غـمی پـر ځمـکه ولګـوم

لکه څرنګه چې شاعر د خپل دود او دستور په درنو کاڼو د تخیُل او وطن مینه تللې ده همدغسې یې د نوي نسل د ذوق خیال هم ساتلی او د شعر په دنیا کې یې ازاد شعر سره هم انصاف کړی او له پامه یې نه دی غورځولی خو هغه لذت او لطف چې شاعر په ولسي او دودیزه شاعرۍ کې مومي په ازاد شعر کې نه دی موندلی خو د ټولنې د ځوانې طبقې خاطر پرې ګران دی او د دغه صنف سره یې هم اشنایي ښودلې ده او په ټګ ټګ کې یې مخ ورګرځولی او د ذهن تر نیوکې یې ترې څه رااخیستي چون د دا نش د شعري ټولګې بحث دی خو د نثر په ډګر کې هم جلوه ګر دی او د نثر لیکنې کمال او جمال هم لري د وعدې په نامه د ده د نثر بېلګه ده چې په تمثیلي ډول د یو سندریز سریال په شکل د خپلو مینه والو د ذهن د تسخیر په منظور یې ډالۍ کړې، نورې لیکنې هم لري او لګیا دی قلم یې ګړندی او ذهني ذوق یې ژوندی دي. په یوه وخت له لوستونکو سره سره د اورېدونکو په ذهن هم قبضه اخلي. د دانش د شعر خاصه ښکلا او کمال دا هم دی چې شعر یې موسیقیت لري، هغه یې که

غزل وي، رباعي، چاربیته، نظم او که ازاد شعر او هر شعر چې موسیقیت ولري هغه تل پاتې وي او زر له مینځه نه ځي تل د خلکو په زړونو او ذهنونو کې ناست وي. زما یاد شي چې دانش د شعر په توده ځمکه لومړني قدمونه ایښودل نو شعرونه به یې ماته ښودل ما به له نظره تېرول یوه نیمه نیوکه به یې داسې کړې وه، چې ډېره پخه نښه به یې ویشتلې وه، چې د ډېرو پخو پخو شاعرانو د ږیرې لاندې به پټه وه، زه به حیران شوم چې دانش په ابتدا کې د دومره ذهین او محلل احساس خاوند دی دا به په انتها کې کوم حدود احاطه کوي واقعاً چې دانش زما له اټکل سر سم په یو وخت کې په دواړو ډګرونو کې وځلېد چې هغه یو د نثر ډګر او بل د شعر شاید زما دغې اټکل سره د نقد وارثان اتفاق ونه کړي خو زه ورته په ډاګه وایم چې مه چلوئ د تعصب لینده پریدئ چې د خیال کونترې د خپل پرواز وزرې د ابتکار او تخلیق په ګل ورینه فضا کې پرانیزي پریدئ چې سپرلی ګلونه وغوړوي او په ټول چمن کې د تخیُل د غنچو رنګونه وشیندي. د تعصب پر ځای له هڅونې کار واخلئ، تر څو هر دردمن د پښتو شعر او ادب خوجین ته د ذهن له رشي نه څه مېوه ورواچوي او هغه مقدار خپل کړي چې د نړۍ نورقومونه پرې ویاړي او فخر کوي.

ځان ته من او بل ته پاؤ ښه نظر نه دی
د انصاف تله په لاس قضاوت ګرې
که د نقد په وجه زړه د مین مات کړې
یې به لوړ لکه چینار خو بې ثمر یې

خو زه به د نقد د وارثانو له قصده د دانش د ارمان او تخیُل ناوکۍ ته په ډاګه وایم اوګواهي به ورکوم چې ستا د حصول لپاره یې هلې ځلې کړي

دي شبګیرونه یې کړي دي د تفکر ستوري یې په مقایسوي جنګ وروستي سپوږمۍ سره یې عداوتونه کړي او د هغه له رڼا نه یې نور اخیستی ستا د سینګار لپاره او په جار جار به ورته وایم چې:

ستا د یادونو میلمستیا یې ډېره ښه کړیده
تمامه شپه ورسره ناست ؤ د ډیوې رڼا ته
که ستا د مینې خاطر نه وای په دانش باندې ګران
لېونی نه دی چې کیني دې بې اثرې رڼا ته

نو قدرمنو او زړه ته رانږدې د شعر او ادب لوستونکو مینه والو ما خو د دانش د ډیوې رڼا ته ډېر څه وموندل او اوس وار درکوم تاسې ته چې تاسې هم د ډیوې رڼا ته کینئ او د خپل طبیعت د زړه او ذهن د ذوق بېلګې په کې ومومئ دا تاسې او دا مو د ډیوې رڼا.

په ټوله ادبي پښتنه مینه
ډاکټر عبدالقدیر پښتونمل
ننګرهار جلال اباد
۱۰-۱۰-۱۳۹۰

د ډیوې رڼا ته!

درنو لوستونکو! د ډیوې له نوم سره ټول اشنا یو، ډیوه مو لیدلې ډیوه مو کارولې او اوس هم کله نا کله د ډیوې زړه راښکوونکې رڼا ته کینو. ممکنه ده ډیوه ونه توانیږي چې تر ډېره تیارې رڼا او تربږمۍ له مینځه یوسي، خو په خپلې تتې رڼا د نور او تیارو تر مینځ توپیر په ډېره ښه توګه په ډاګه کولای شي، دا رڼا که هر څومره لږه او تته هم وي خو زړونو ته ډېره روښنایې ورکولای شي. زمونږ په ټولنه کې د شهیدانو پر مزارونو خلک ډیوې بلوي، همدا ډیوه په کورونو کې هم بلیږي، ډیوه د علم او پوهې سمبول هم دی او ... ما هم له کوچنیوالي څخه تر اوسه ډېرې شپې د ډیوې رڼا ته رڼې کړي، د همدې ډیوې تتې رڼا ته مې د سپین کاغذ پر مخ ښایسته ډېرې کرښې د شعر په نامه کښلي دي.

زه د دې شعري ټولګې «**د ډیوې رڼا ته**» په اړه خپله د ښه او ناښه قضاوت نه کوم او نه دا وایم چې شعرونه مې راڅخه ورک ول، دلته ول، هلته ول، نه مې غوښتل چې چاپ شي او ... دا حق لوستونکو ته ورکوم؛ ځکه حق یې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو چې همدا شېبه مو د ډیوې تتې رڼا ته لیکل شوې ټولګه په لاس کې ده، تر بل هر چا ښه نظر څرګندولی شئ، زه هم له تاسو هیله لرم چې د دې کتاب له لوستلو وروسته خپلې مشورې او نېک نظرونه له ما ونه سپموئ، ښایي په دې کار تاسو هم له هغه کسانو شئ چې تر دې مهاله یې زما لاس نیوی کړی او تر ډېره یې په دې ډګر کې له ښویېدنې ژغورلی یم .

خوږو لوستونکو! د ډیوې په دې تته رڼا کې ښایې له یو نیم داسې شعر سر مخ شئ چې د مستۍ او شوخۍ رنګ به پکې له ورایه ښکاري، زه له تاسو ښاغلو او اغلو مخکې تر مخکې ښښنه غواړم، دا چې دا یو نیم شعر ما ډېر پخوا لیکلی؛ نو هیله من یم چې زما د عمر د غوښتنو او تقاضو په نظر کې نیولو سره راته ښښنه وکړئ او په دې شوخۍ مې ګرم ونه بولئ.

له درنو استادانو هر یو استاد فضل ولي ناګار، استاد لعل پاچا ازمون او ښاغلي ډاکتر عبدالقدیر پښتونمل څخه د زړه له کومې مننه کوم چې له ډېرو بوختیاوو سره سره یې بیا هم زما پر کتاب د خپل اند خواږه ولورول؛ سریزې یې پرې ولیکلې او ما ته یې د شعر و ادب په ډګر کې د وړاندې تګ ډاډ راکړ.

ښاغلی هجرت الله اختیار او اغلې مژده منصور هم د منې حقدار ګڼم، چې په ډېره مینه یې پر کتاب لنډې؛ خو خوږې لیکنې وکړې، له ښاغلي اختیار څخه به یوه ځانګړې مننه د کتاب د پروف د کتنې په پار هم وکړم ښېرازه دې وي. د یار خپرندویې ټولنې له مسول ښاغلي رحمان الله بهیر څخه هم نړۍ مننه چې کتاب یې ډیزاین کړ

ښایسته پښتنې یې ورته جوړه کړه؛ او د خپریدو چارې یې په خپله غاړه واخیستې.

محمد فاروق دیدار بیا هغه څوک دی چې هڅونې او لاس نیونې یې زه د دې ور کړم چې دا دی نن ستاسو مخې ته د ډیوې رڼا بړدم، له ښاغلي دیدار څخه په مننه نه خلاصېږم او نه یې د خوږې ملګرتیا پور پرې کولی شم؛ ما به په لومړیو کې هم خپل شعرونه تر هر چا دمخه دیدار ته ویل او اوس هم له لیکلو سره سم یې د دغه خوږ ملګري تر غوږونو رسوم ، دیدار هغه څوک دی چې زه یې د شعر له ښاپېرۍ سره یارانې ته و هڅولم؛ له ستر څښتن جل جلاله څخه ورته د اوږد او سوکاله ژوند غوښتونکی یم .

په تلو تلو کې غواړم چې له هغه انسانه هم مننه وکړم ، چا چې وخت ناوخت درد راکړی، تر سهار یې د ډیوې رڼا ته کېنولی یم، د پرهرونو څریکې مې کړیکې شوې، بیا ترې په منظوم ډول د شعر په نامه یو څه جوړ شول او اوس د یوې شعري ټولګې په بڼه ستاسو په لاسونو کې دي. زه یې د تېرو احسانونو پوره وړی او په راتلونکې کې هم ترې د دا ډول حاصلخېزه درد او غم غوښتونکی یم.

نور نو نه غواړم چې دلته راسره تم شئ ، په ډېره مینه مو د هغې ډیوې رڼاته بولم چې ما ورسره شپې سبا کړې، په دې هیله چې له لوستلو یې خوند واخلئ او زړه ته مو لار وکړي، دا تاسو او دا هم د ډیوې تته رڼا.

په شاعرانه ولولو

محمد نادر دانش

جلالکوټ خپله مېنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نوم غواړم پناه له دې عذابه
الله نه یم د دوزخ د اور له تابه

دا نړۍ بوله په مثل د سراب
تنده نه ماتیږي هیڅ وخت له سرابه

په یوه شیبه پیدا او هم پناه شي
د ژوندون مانا لږ زده کړه له حبابه

دینداري، تقوا، توخه درسره واخله
ممکن نه دي تلل جنت ته بې اسبابه

ورځ د حشر الله خپل په عدالت کې
دانش مه کړې مخ تورن او لا ځوابه

موازي کرښې یو نقطه د تقاطعُ نه لرو
زه او جانان، یو بل ته لار د رسیدو نه لرو

هغه سپوږمۍ ده، چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکه لمر فرصت د یو بل د لیدو نه لرو

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته، چې اوښکه پر بڼو نه لرو

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدایه رسي
شیخه! په ګوتو کې عادت مونږ د تسبو نه لرو

دانشه! زه او جانان،خدای شته چې تر اوسه پورې
اظهار د مینې په څرګندو کلیمو نه لرو

۱۱/۷/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستـا د مینـې اراده نـه وه، جـانـانـه!
او زمـا بـلـه چـاره نـه وه، جـانـانـه!

زمـا زړه تـه، تـه لـه هرې لارې راغلې
خو ستا زړه تـه دروازه نـه وه، جانـانـه!

ستا بـه سترګې خوبـولې شوې او مړې شوې
لامړه شوې به ډیوه نه وه، جانـانـه!

زما سترګو تـه راګوره ځان سینګار کړه
درسره کـه ایـنـه نـه وه، جـانـانـه!

په **دانش** دې دغه پاتې ژوند حرام شي
کـه یې مینـه تاسره نـه وه، جـانـانـه!

۱۳۹۰/۱۲/۱۵ جلال اباد ننگرهار

نـه خو ماشوم یـم او نه عقـل دومره خـام دی زمـا
هـرې وړې وړې خبـرې تـه دې پـام دی زمـا

تـه پـه غـلـطـه یـې او ستـا هـره ادعـا ناحقـه
زه چې منـم در سره خـدای کړی نـاکـام دی زمـا

ښکلو نه کرکه لـرم خدای شته چې ډیر بد خلك دي
تـه خفـه نـه شې ستا ښکـلا تـه احترام دی زمـا

ګوندې چې هیر دې کړم په دې نیت میخانې ته لاړم
اوس هم خُمار یمه، او س هم په لاس کې جام دی زمـا

ژونده! داته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نـه معلوم در کې سهار او نـه ماښام دی زما

مغروره نـــه شي، چې بس يو په تا مې زړه خوږ شوی
دغـــه عـادت پـــه ټـــولو ښکلو بانـدې عام دی زما

هغـه چــې زه يې خپل تـر ځـنګه هم زغملی نه شوم
دانشه! اوس په هـم هغـه زړه کې مقـام دی زمــــا

که يـــو ځـــو تنـــه بـدرنـــګ له کلي وځي
زه بـــاور لـــرم چـــې جنـګ لـه کلي وځي

که بـې ننګو ته مو خپـلې سيمـې فرش کړئ
پښتنــــو! ستـــاسې به ننـــګ لـه کـلي وځي

کـه همـــداسې ځانځـــاني او تـــالان ګډ وي
جنازې بـه ځنګ پـه ځنـګ لـــه کلي وځي

چې پـه ســرو منګلـــو خير ورتــــه را باسې
نــــو والله کـــه دا ملـــنګ لـه کلي وځي

هسې وايې چې ساده يـم سينـګار نـــه کړم
د بنګړيـو خـو دې شرنـګ لـــه کلي وځي

۱۳۸۳/۱۲/۱۸ ننګرهار پوهنتون

د ډيوې رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونـه دې نـه ورځ ګوري، نه شپه راباندې راشي
چې راشي، راشي، راشي، نـو چېه راباندې راشي

چـې ښکلي چېرتـه ګـورمه؛ نـو ورکـه کړمه لاره
اشنـــا ستـــا د لیـــدلو تـلوسـه رابـــانـدې راشي

چې تاسره نانــځــکه، زما غــاړه کې لیــنده وي
جــانـــه! بیا دې هغـــه زمانـــه رابانـــدې راشي

تـیاره وي ډېـوه بلــه، زه لګـیا یم ورته زړه خورم
چې زړه د چا پـه یــاد خورمه، هغه راباندې راشي

په ژوند به مې ملګرو! جانان رانه شي تر ښتک؛ خو
کېدای شي یـوه ورځ پر هــدیـره راباندې راشي

بـلا غـــزلې لیکمـــه، جـانــانـــه ستا پـــه یـاد کې
چـــې کـــله د شعـرونو مـــلکه رابـــانـــدې راشي

دا زړه بـــه مې مــا وژني، چې جانان پکې اوسېږي
دانشه! د هـمدې زړه بـه حمله رابانـدې راشي

۱۷/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

شک او پــه شبهــاتو کې دا نـه راځي
شتـه، په امکانـاتـو کې دا نـه راځي

مینـه ده، مـادیـاتـو کې دا نـه راځي
بــس مشاهـــداتـــو کې دا نـــه راځي

تــه او زړه خوږی، له عقلــه لرې ده
ستا پــه خصوصیـاتـوکې دا نـه راځي

دا چې ستا ښلـتون بـه مې نـور ووژني
هیڅ دې په خیالاتو کې دا نـه راځي

هــرځل دلـوظــونو ماتــول ګراني!
ښــو منـاسبـاتـو کې دا نـــه راځــي

مــا تـــه دې پیـروي اننـــګي ښکاري
ګــر چې لبنیـــاتو کـــې دا نـــه راځي

ډیـره مـې **دانـشه**! دلاسـا کـړه؛ خو
مـړه دې شي جذبـاتوکې دا نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شورکـوې، نـه کلی خبروې، نــه دومره ژاړې
ته ما غوندې نه اوښکې تویوې، نــه دومره ژاړې

جانــانه! ستا د ذهن عجیبـه شانتـې جوړښت دی
شپـبه شپـبه کې هر څـه هېـروې، نه دومره ژاړې

د ویر پـه چم، د غم په ښـار کې ساه اخلې او پایې
زړګیه! افــرین شه چـې نه چوې نه دومره ژاړې

دا مینــه بــه نــو ستا پر ښکــلا څه بد اثر وکړي
نــه شپــې لکـه زما شوګیــروې نه دومره ژاړې

دانــش ځــان غولــومه ستا د دروغو په لوظونو
پوهېــږم نـه زما له غمه مــرې نــه دومره ژاړې

۲۰/۱۰/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

ژوند دی ډک لـه شر و شور په ښاریه کې
اوبـه کېــږي د زړه زور پـه ښاریـه کې

هـر سـړی پـه کې په منډه دی،اوتردی
لکـه بـل وي چېـرتـه اور پـه ښاریـه کې

یو د بل سترګو کې تش خاورې شیندل دي
ما څه ونــه مونـدل نـور پـه ښاریـه کې

محبـت دلـته له یـوکس سره نــه شي
غولوې بــه درې څلور پـه ښاریــه کې

لــه یـوه سره لوظونـه بـل غــاړې
دا کـار هـم نه دی پیغـور په ښاریـه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دېرې شته، نه چيلم او نه کټونه
نه هغسې ټنګ ټکور په ښاريه کې

ما **دانش** ترې څادر ټک واهه روان شوم
نه کورخوند کوي نه ګور په ښاريه کې

۱۰/۰۱/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

پرهر پرهر زړه مې ټکور غواړي
لېونی! ستا د شونډو اور غواړي

وصال دې يو رنګه لمبه لمبه کړم
فراق دې بل شان ياره زور غواړي
ستا خپلولو مې ځواني وخوړه
څومره کلونه به لا نور غواړي؟
خير دی که وخت سره جدا کړو ياره!
زړه خو مې ستا په زړه کې کور غواړي
د زړه غمونه ربل کېږي ګله!
خو يو ځل ستا د نظر لور غواړي

ساقي! پيالې يې مخکې مه شرنګوه
دانش خمونه درې څلور غواړي

۱۳۷۸/۹/۱۸ جلال اباد ننګرهار

سیتار راواخلئ، منگی واخلئ، ترېنه ترنگ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنگ پورته کړئ

گودر ودان دی، پېغلو راشئ او منگي راواخلئ
له سپینو لېچو نه د شنو بنگړیو شرنگ پورته کړئ

متېې راونغاړئ امو نه اباسینه پورې
له هر یو کاڼي نه د خپلو وینو رنگ پورته کړئ

چې بې وفا یار مې له ورایه مزار وپېژني
یو څو جنډې زما پر قبر څنگ په څنگ پورته کړئ

ملگرو! واورئ چې **دانش** که له محفل ته راشي
ښکلي دې ناست وي پروا نه کوي، بدرنگ پورته کړئ

۱۳۸۱-۲-۷ جلال اباد ننگرهار

د اغزیو خواته تم لکه جانان دی
په دې بوټي کې گل سم لکه جانان دی

لاړم ورسېدم عشق کې انتها ته
د جانان غم راته هم لکه جانان د ی

یو خوږ درد مې زړه همدا شېبه احساس کړ
له ما وړاندې یو قدم لکه جانان دی

هر سړی زما د غم په ټغر کېناست
بیا هم یو تن په کې کم لکه جانان دی

چې په زړه درته ټک درکړي او روان شي
دغه یوخوی د لړم، لکه جانان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتــه یــاده شــوه د چا د بـارخو اوښــکه
پــر ګلپــاڼــه دا شبنـم لـکــه جانـان دی

یــو نــاخاپــه د **دانــش** غــبـرګې تــه پــرېوت
څکلی بیا چېرتــه چلم، لـکه جــانــان دی

ډېــره رڼــا زمـــوږه سترګې نیسي
دا ستــا ښکــلا زمــوږه سترګې نیسي

موږ د ډېــوو رڼا تــه شپې کړي دي
پړک د برېښنــا زمــوږه سترګې نیسي

له سپیني خولې دې راتــه مه تېرېږه
ګوره دا بـــیا زمــوږه سترګې نیــسي

د مــلایــانو سکــني وروڼــه یـــوو
خوږه حلوا زموږه سترګې نیسي

دانــشه! مینـــه د ګاونــډ د ښکلـو
نه کړو، سبا زمـــوږه ستــرګې نیسي

د رڼا تنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک مو په کاڼو باندې ولي راله سر ماتوي
څوک مو څېرې،له بېخه وړي، څوک مو نښتر ماتوي

ګلي په ګلي خواره شوي د غم تخُم شيندي
شنه چينارونه مو له غاړو د ګودر ماتوي

زمونږ د ګلي ښاپيرې، زمونږ د ګلي په منځ
د قاف ديوانو ده نيولې ترې وزر ماتوي

پښتون احساس مې له کابل څې تر اټکه پورې
د غزل تُنده د حمزه په خړ خيبر ماتوي

خلکو روژې په خُرما ماتې کړې ثواب لپاره
دانش روژه د يار د شونډو په کوثر ماتوي

زه يې په نوم باندې د خدای پر ځمکه ولګوم
په سجده پرېوځم، تندی پر ځمکه ولګوم

دا پښتون سر چې له غرور هسکه شمله ګرځوي
د رب لپاره زه همدی پر ځمکه ولګوم

خالقه! ته يې راته ګل کړې پر خپل فضل و کرم
که چېرته سهوه کې اغزی پر ځمکه ولګوم

په شهيدانو داسې ښکلې شوې زمونږ هديرې
بس لګه يو يو چې غمی پر ځمکه ولګوم

تا دې خدای راولي پر لار درته ګلان نه شيندم
دانش، به خپل درته زړګی پر ځمکه ولګوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غـربت لمـــبـو سېځـلي دي دا خلک
دمه نـه شول، ستړي ستړي دي دا خلک

په يـوه ځمکـه هم ځـاى د دوى ونـشو
هـرې خوا تـــه ځغـلېـدلي دي دا خلک

اوس خو دلته د هر چا قيمت معلوم دى
چا پېـــرلي چـا پلـــورلي دي دا خلک

چې په کومه ځمکه اور دى دوى بل کړى
د همـــدغې کـور و کـــلي دي دا خلک

تـــر کـــالـــه يې د لېـــوانـو ډلې راغـلې
بيا هم شـور نه کـوي غلي دي دا خلک

څـه د دې وطن بچـي شول خپـله روي
څـــه له بـل ځـايـه راغـلي دي دا خلک

د هر چا لـه ستـــرګو پـرېـوتـــل **دانـشه**!
لکـــه اوښکـــې څڅـــېدلي دي دا خلک

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تـه د څه لپاره شــوې او زه د څـه لـه پـاره؟
ای یاره! مونـږه دواړه شو، خواږه د څـه لـه پـاره؟

تـر کَسو دې د ستـرګــو، رسېـدل اسانــه نـه دي
اغـزن سیمان دې تـاو دي، ترې بانه د څه له پـاره؟

زمـا پـه یـو ځـل سترګـو اړولـو دې اور واخـیست
دا تا نـو پــه لـومړي ځل راکـاتـه د څـه لـه پـاره؟

چې غم د جـانـان ډوب نه کړي، د مـیو په پیالو کې
ساقي! نـو میـخانې تــه دي راتـله د څـه لـه پـاره؟

ورځم له هغـه ځایـه مې سپـوږمۍ ته لاس رسـېږي
دا لارې جـوړې شوي دي پر غره د څـه لـه پـاره؟

سپین سترګې خـدای ته وګوره، دا سترګې توروه لږ
راوړي درتـه مـا دي نو رانـجـه، د څـه لـه پــاره؟

تر دې ځایه چې راغلې بس لـږ نور همت په کار دی
دانـشـه! شوې په وره کې زړه نا زړه د څه له پـاره؟

۱۶/۳/۱۳۹۰جلال اباد ننګرهار

ژوند

- ولې دې ووژلـم؟
- دا مانه ولې پوښتـې؟
- ځکه قاتل مې تـه یې
- منم په توره ما ټوټـه ټوټـه کړې
خو بـاور وکړه ما وژلی نـه یې
- نو بیا دا خوږ ژوند مانه چا واخیستـه؟
- چا چې ؤ ژونـد درکـړی !!!

له مرګ سره اشنـا کړمـه، لـه ژونـد سره اشـنا کړم
ستا سترګـو زه د زړونـو لــه پیـوند سره اشـنا کړم

ډګـر د حـماسـو راتــه چــا کــله ؤ ښــودلی
ټپــې د مــلالۍ؛ زه له مــیــوند سره اشنـــا کړم

ستا سترګې به مې څنګه اوس د سترګو له خـار وځي
چې سترګو دې د سترګو د جنګ خوند سره اشنا کړم

ما ډېرې شپې شوګيرې کړي دي يوې رڼا ته
سپوږمۍ! پوهېږې؟ ستا د سپين مخ د کاسې رڼا ته

ستا د يادونو ميلمستيا مې ډېره ښه وکړله
تمامه شپه ورسره ناست وم د ډيوې رڼا ته

شپه د وصال مې هم د يار مخ ته سم و نه کتل
زما به ستر ګې ميرات مړې برېښېدې رڼا ته

دا د مخ نور، دا پېغلتوب به تر قيامته نه وي
خو ډېر زلمي به لوپه کړې ګرانې! دې رڼا ته

هغه دې زلفې کړي خورې په مخ چې شپه جوړه شي
دانشه! ته به نو تر څه وخته زړه خورې رڼا ته

د پای ټکی

په ډېر کم وخت کې ګرانې!
موږ سره ډېر خواږه شو
خو،
شايد دا خوږوالی
د بدو سترګو بد نظر وواهه
تا پر زړه کانی کېښود
يا خو دې زړه کانی شو
زما د زړه دې هېڅ پروا ونه کړه
ډېر په اسانه دې بې غوره ياره
دې محبت ته د پای ټکی کېښود
او
په دې توګه دې رالنډه کړله
«نور مې هېڅ نه خوښېږې!!!»
ډېره ښنه غواړم!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر ځل راتـه جانـان ګوتـه څنډې چې تا پرېږدم
پـه دې خـبـره مـا لمـبـه کـوي چې تـا پـرېږدم

ستـا زړه دی لکه کـاڼی دا زغمـلی شي جانـانـه!
زما زړګی له ډېـره غمـه چـوي چې تـا پـريـږدم

جامـونـو کې دې هغه پخواني خُـمار اوس نشته
بې خونده دې شراب ښکاري ساقي! چې تا پريـږدم

ځـه ښه شـوه، اعتـراف اشنـا پـه دې خبـره وکړ
پوهېـږم دا ده، ډېـره نـاځواني چې تـا پـريـږدم

دا ټـکی ورتـه بـيـا ځلې تکرار نـه کـړې دلبـره!
دانــش ګـوره پـه دغه ټکي مري چې تا پـريـږدم

د يـار لـه لاسه تـمـام عـمـر مـجــازات ښـه يـې
تـه دې بې درده نه شې زړه! همداسې مات ښه يې

نـه تـا زه درک کـړم او نـه ما ته سهي وپيـژنـدې
زه تـــا لـپـاره معـمـــا تـــه طلـسمات ښـــه يې

هغـه يم زه چې ستا په ژوند کې لکه زهـر ګڼ شوم
جـانـانـه! تـه خـو لـکـه قـنـد لـکه نبـات ښـه يې

زړګيـه! تـا کې شـو احساس د مينـې ولـې پيـدا؟
ټـوټې ټـوټې ذرې ذرې لـه دې نـه زيات ښـه يې

سـتا حـقيـقت بـه ډيـر د زړه بـرجـونـه ونـړوي
خوبـه! رښتيا نه شې اى خوبـه تـه خيـالات ښه يې

خیـر دی دنیـا دې ستا اسبـاب د بـرائت نـه مـنې
تـه رسېـدلی خپـل ضمیـر تـه پـه اثـبات ښه یې

هسې نـه بـیا یې مـخ تـه دود شې او لمبه لمبه شې
دانــشه! تـه مـحروم د یـار لــه مـلاقات ښه یې

پـخوا بـه پـر بـلـۍ سـره راښکـاره شوه لوپټـه
خـو اوس نـه بلۍ شته، نه چا سره شتـه لوپټـه

پـه کلي کې یوه نیمه نجلۍ ټیکری پر سر کړي
خـو ښـار کې جنـازه شویـده، مړه شوه لوپټـه

د ډېـرو پـر مزار باندې وخت بلې کړې ډیوې
پـر ډېـرو مقبـرو بـانـدې خـوره شـوه لوپټـه

د بـم له یوه درز سـره شور جوړ شو پـر ګـودر
منګی ټـوټې ټـوټې شـو او لمبه شـوه لوپټـه

اخر هم **نادر** ستا په غیږ کې ساه ورکړه او مړ شو
پر وینـو د **دانـش** بانـدې دې سره شوه لوپټـه

په نيمو شپو کې د سپوږمۍ رڼا ته
موړ په لېمو کې څنګول خوبونه
زموږ د سترې ژوند له سترې مينې
دانشه! چا وتښتول خوبونه

نور دريسې نه ژاړم سلګو مې ګټه ونه کړه
بس دی د رڼو اوښکو ډېوو مې ګټه ونه کړه

نه پرې زه تسکين شوم او نه تا ورباندې اور واخيست
هېڅ دې سوو سوو اسوېلو مې ګټه ونه کړه

مرغکۍ مې د زړګي رنځوره ښه ده
زنده ګۍ تر يوه حد مجبوره ښه ده

قلم ښه دی، کتاب ښه دی په لاسو کې
خو تر دې هم کله کله توره ښه ده

د هېواد مينه مې ورولي غزا ته
خوږه ياره! تر تا کله حوره ښه ده

که د خپل وجود بقا غواړئ ملګرو!
د ښمنانو باندې مور تل بوره ښه ده

د وطن عشقه! نشې ته دې حيران يم
چې څو چنده له وراسته انګوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ژاړي، نه چې اوښکې يې کړي ورانه
ستا ښکلا مې پر زړګي انځوره ښه ده

دانش لار د يار په سترګو باندې ګوري
دا رڼا تر بله هره نوره ښه ده

ستا هر نظر زما قاتل، هره ادا مې وژني
غوسه مې وژني، ګيله وژني، ستا موسکا مې وژني

څه وکړم څه، دې ليوني زړه سره څه وکړمه ؟
ما له بدرنګو لرې ساتي پر ښکلا مې وژني

خوب مې ليدلی، خو تعبير باندې يې نه پوهېږم
رقيب چاره ورکړي اشنا ته او اشنا مې وژني

دانش د يار سترګو ته ګوري يار ته داسې وايي
جانانه! دا مې وژني ، دا مې وژني ، دا مې وژني

۹/۶/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

عشقه! نالوستی یم، ما ستا سیپارې نه دي لوستې
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستې

زه خو لا اوس شوم زده کوونکی مدرسه کې د عشق
ما خو د مینې له پخوا، سیپارې نه دي لوستې

پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستې

زه دې په یو نظر کتلو باندې وپوهېدم
کور مغزه نه یم، ما بیا بیا سیپارې نه دي لوستې

دانش ستا مینې په الف او په ب و پوهوه
دانش د کلي له ملا سیپارې نه دي لوستې

۱/۵/۱۳۸۶ ننګرهار

ژړل مې یو سړي نه ګیله ډېره ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګیله ډېره ډېره راغله

بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې زه دې مخ ته ځیر شم ، نو دا شړک شي چې را پرېوځي
جانانه ستا پیکي نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

ګیله له خپلو کېږي خو دې خپل زړه ته حیران یم
چې څنګه یې پردي نه ګیله ډېره ډېره راغله

زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګیله ډېره ډېره راغله

مست لکه ملنګ راشي، والـوځي راوالــوځي
شمعې ته پتـنـګ راشي، والــوځي راوالــوځي

سپین وزرونه وځنډي، سپیـن کـوتر لـه دوړو نه
سور په وینو رنګ راشي، والــوځي راوالــوځي

سپینې هیــلـې نشتــه دي، زاڼــو کــډه کړې ده
تور کارغه بدرنګ راشي، والــوځي راوالــوځي

ستا د بڼـو غشي مې زړه بانـدې حملې کــوي
دوه دوه ځنګ په ځنګ راشي، والوځي راوالوځي

زه **دانـش** چې کله یار، جوخت په غېږ کې ونیسم
بوی ترې د لونګ راشي، والــوځي راوالــوځي

۱۳۸۰/۶/۸ ننګرهار

زه او ته

تــــه د رنګــونــو رڼاګــانو د ښار
زه د لــوګـــو او د لمبـــو د کلي
نه زما زړه ستا ځراغــونــه غواړي
نه ستـا پـه زړه کې شته ارزو د کلي
پوهېږم تا نه هېره شوې ده اوس
(اکـو، بکـو، سرسیـندکـو) د کـلي

ستا پـه مـړوند کې بنګړي شور نه کوي
نه دې پــر غـاړه غـاړه کۍ زانــګي
ستا د ټټــر لونګیـن چـا وړی دی؟
وایه په کوم ځای دې اوربۍ زانګي؟
زمــوږ د کلي د چینــار پـه ټال کې
اوس هــم یـوه نیمـه نجـلۍ زانګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما له کبر و غرور ډک جانانه!
د ځمکې هر موجود زوال لري
دا بې ګناه زړه مې نور مه ځوروه
ازار به وکاندي وبال لري
پروردګاره! نور يې سترګې کړمه
دا ژوند خو بې حده جنجال لري

شکر دی ډېر بېوسه شوی نه یم
اوس هم دېره لرم چینار لرمه
هر یو ماښام په کې ډېوې بلېږي
زه د شهیدې اروا ښار لرمه
تاته به هم د دې سپرغۍ رسېږي
زړه په سینه انګار انګار لرمه

زما د کاڼي زړه نه کرکه کېږي
زه په سینه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوي د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟
اخر يې ستا له لاسه څښمه ګوره
زهر ساتم ځانته زقوم ساتم

زما د اوښکو دې پروا ونه کړه
ته د ژړا په ژبه نه پوهېږې
زه به نو څنګه تسلي درکړمه
چې ته زما په ژبه نه پوهېږې
پرون دې ډېرې ښې خبرې وکړې
دا دی نن بیا په ژبه نه پوهېږې

۱۳۹۰/۶/۲

د خپلو هېلو په یاد غلی شومه
آن له فریاد څخه په لوړه توګه

ماته دا ژوند بله مانا نه لري
د چا له یاد څخه په لوړه توګه

حالات مې وژني د ارمان ناوکې
له یو جلاد څخه په لوړه توګه

د نړۍ یو ځای مې هم نه خوښېږي
جلال آباد څخه په لوړه توګه

کله سهر شي کله خړه شي ماښام راشي
ژوند چې راځي نو ورسره د مرګ پیغام راشي

دلته پراته په میخانه کې ټول په دې هیله دي
ساقي! که ستا له خوا پېرزو وشي او جام راشي

حیران یم که هر څومره مې راواړول پر سر
ساقي ستا په جامونو نن خمار نه راځي

یو چا وعده راکړې ښه پخه د سپینې خولې
دانشه! وارخطا نه یم تلوار نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعــا

دوې سترګې، هغه سترګې
چې هینداري دي، چینې دي
دوې سترګې، هغه سترګې
چې لیدل یې راته ګران دي
دوه لاسه، هغه لاسه
چې به یې هیڅکله لمس نه کړم
څو ګوتې هغه ګوتې، چې تنکۍ دي ښایسته دي
څو ګوتې هغه ګوتې چې پیغام راته رالیږي
زما د شعر ملّکې دي الهام راته رالیږي
دا یاد مې دي خالقه! د جانان د وجود غړي
پر ما باندې دي ګران، لکه د ځان د وجود غړي
نو خدایه !لویه خدایه !!
ای خدایه لویه خدایه !!!
له سترګو دې ونه تښتي ، خوبـونه د جانان
له درده لرې وساتې، لاسونه د جــانــــان

۲/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

زمـا زړه لکــه هینــداره، پکـې ښکــارې
مـخ را وګرځـوه یــاره! پکـې ښکــارې

زه دې سترګو کې له خلکو څنګه پټ کړم
د جانان د عشق خُمـاره، پکــې ښکــارې

که په زړونو باندې لــوبې کــول فـن وي
ګراني! تــه پخه فنکـاره، پکــې ښکــارې

ډېر که ما دی خپل زړګی اور تــه نیـولی
لـړه ته هم قُـصور واره پکــې ښکـــارې

له دې ژونده به **دانشه**! څه خوند واخلې
سترِی، سترِی له روزګاره پکــې ښکــارې

ما پر ښکلو زړه وېشه اوبـه اوبـه شو
څو چې تاته رسېده اوبـه اوبـه شو

له هر ښکلي نه مې زړه مينه غوښتله
لېونی نــه پوهېـده اوبـه اوبـه شو

تا پسې مې دا کمزوری زړه جانانـه!
په سينه کې درزېده اوبــه اوبـه شو

هغه زړه چې ما شيندلی ؤ ستا پښو تـه
بېرته نـه راټولېـده اوبــه اوبــه شو

مينان چې يو بل ويني غوښه اخلي
دانـش تا ته په کاته اوبـه اوبـه شو

نا اشنا اشنا ته!!

ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه
په ځنځيرونو باندې، کلك د ترلو يمه
ته څوك يې؟ چيرته يې ته؟
ستا پېژندنه څه ده؟ زما ګمنامه اشنا!
ما ته د دې وړو، وړو پوښتنو ځواب به کله راکړې؟
لا دې تر اوسه په تمامه مانا نه پېژنم
خو بيا هم زه لېونی درپسې ډېر ژاړم
کله چې ته خپه شې او ستا سلام را نه شي
بيا نو ماشوم شمه زه، له حده تېر ژاړم
پوهېږم ته به مې په دې لېونتوب
کله نا کله په کړس کړس خاندې
خير دی که خاندې ګرانې ښه وخانده
زه خپه کېږمه نه
ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا ازار د چا ښېرې دي لېونی يې کړمه
له ډېره وخته راپسې دي لېونی يې کړمه

ګرانې! د مخ پر سپینه پاڼه دې د شونډو کرښې
د اور سکروټې دي، لمبې دي لېونی يې کړمه

ته لکه ستوری په اسمان زه په لمن د ځمکې
تر منځ مو ډېرې فاصلې دي لېونی يې کړمه

زما او ستا د ښکلې مينې په نصيب جانانه!
څومره بدرنګې زمانې دي، لېونی يې کړمه

دانشه! دلته خو د دې کلي پر هره لاره
دار دی، جلاد دی، غرغرې دي لېونی يې کړمه

۲۶/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ډېره په هوس به راته نه خاندې
مړه شې، په کړس کړس به راته نه خاندې

هسې نه څه ټوکه مې پر زړه وشي
لوړ زما له وس به راته نه خاندې

هره يوه لحظه دې خنديده غواړم
ډېره موده پس به راته نه خاندې

ستا موسېده شونډو کې دې ډېر اعلی
شرنګ لکه جرس به راته نه خاندې

دا نخره دې بيا ځلې تکرار مه شه
تللو کې واپس به راته نه خاندې

پرېږده چې **دانش** خو لږه ساه واخلم
په هر يو نفس به راته نه خاندې

زه دې کړم حیران لاسونه مه وهـه
بس کړه نور په ځان لاسونه مه وهـه

ته خو به سپرلی راولې ګـل به شې
ما بـه کړې خزان لاسونه مه وهـه

نه دې لا ګل شوي د سینـو غـوټۍ
هسې پـه ګـریوان لاسونه مه وهـه

بیا به مې دا زړه د رغېـدو نه وي
دومره په کې وران لاسونه مه وهـه

ستا د شوخو سترګو ما **دانش** سره
نه کېږي ګـوزران لاسونه مه وهــه

۱۳۷۸/۱۱/۱۷

دا جنګ پر موږ دی او که موږ جوړ کړی جنګ دی پر چا؟
دې خونړي میدان کې څوک غلیم دی، ننګ دی پر چا؟

پښتــونــه! ځان پــه دې یــو ټکي پوهول په کــار دي
څوک خپل سرونه خوري، وخت ایښی دا قلنګ دی پر چا؟

نـړۍ د چا پــه مــرګ و ژوبلــې بیــا سلا کــړې ده
دغه پراخه جهان دې ورځــو کې تنــګ دی پــر چــا؟

تــه پــه دې خــوښ یې تر میدانــه درتــه تــوره رسي
د دغې تورې چلول پــه چــا دي، شرنګ دی پــر چـا؟

دانــشـه! څوک ستورو سپـوږمۍ کې د ژوند لار لټوي
په مشوانۍ کې د لیک لوست وچ شوی رنګ دی پــر چا؟

۱۳۸۹/۷/۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنــه پېغــله ده پر پوزه يې نتکۍ ساتــلې
زما د لاس نــښه تــر اوسه لېونۍ ساتــلې

ځنګه به ساه وځي زما، بې له تا ځنګه ومــرم ؟
راځه ما تا ته ده د ژوند وروستۍ سلګۍ ساتلې

تا که حيــا پاللې تا لوپټــه ښکتــه نــــه کړه
ما هم شمله تر اوسه هسکه د پګړۍ ساتــلې

چا خپله توره د غليم په مرۍ ښخــه کـــړله
چا په دې دور کې بس خپله ککرۍ ساتلې

لا مې سينه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نـه يم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

ته که **دانش** وژنې؛ نو تا تــه خپله وينه ښښي
بس ستا چړې ته يې تر اوسه ده مرۍ ساتلې

ما خــو تر ډېره مينه ورکړه مينــه ناک نــه شو
جانــانــه زړه دې له نفرت او کينې پاک نـــه شو

ډېـره موده وشوه باغي دی خپلـه طبعـه کوي
خدايـه! دا زړه زمـا په لاس زما پـه واک نه شو

که ستا په خېر يې پـه ښارونو کې ژوند هم غوره کړ
ساده **دانـش** بيا هم ځيرک نه شو چالاک نه شو

زړه مې اختـه د ځان په وير دی ګيله چا نه وکړم؟
جانانه! ستا عشق کې اسير دی ګيله چا نه وکړم؟

پـرون ؤ پـروت په ميخانه کې له ساقيـانو سره
نن يې تسبې په لاس کې پير دی، ګيله چا نه وکړم؟

په داسې ملک کې مې د زړه له کوره غلا شوې ده
چې خپله غل په کې امير دی ګيله چا نه وکړم؟

د زمـرو ځـالـه کې خوځېـږي نن لکۍ د ګيدړ
باز د ټپوس پنجه کې ګير دی، ګيله چا نـه وکـړم؟

دانـشه! ځنګـه به د هيلـو غوټۍ ګل شي زما
خزان له ورايه راته ځير دی ګيله چا نـه وکـړم؟

۱۳۷۸/۱۲/۱

خـوره به کړله تا راتـه ځنګـل پــه ډېـره مينــه
ما هم په خواږه خوب به پرې ځنګل په ډېره مينـه

هېـرېږي مې نه اوس مې هم هغه وختونه ياد شي
راوړۀ بـه چې مې ستا وربـل ته ګل په ډېـره مينـه

مـا پـاڼـو د ګـلاب کې يـاره ستا تصـوير ليـدلـو
ښيښه کې د شبنـم چې مې کتــل پــه ډېـره مينه

څه ښکلې ورځې شپې وې ماشومتوب ؤ لېونتـوب ؤ
توتان به مې ځـولۍ ته ستـا ځنډل په ډېـره مينــه

د تلـو په و خت به ستـا ؤ، عجيبــه اظـهار د مينې
دانش بـه دې تنـدي نـه کړلو ښکل په ډېـره مينه

۱۳۸۹/۱۰/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه یمه ایره، لمبه مې ځان اخیستې نه ده لا
کړیکه مې له درد و له خفګان اخیستې نه ده لا

ما خپل ارمانونه په زړګي کې زندۍ کړي دي
ساه رانه تر اوسه یو ارمان اخیستې نه ده لا

هغه چې حالاتو راته یو ځل تار تار کړی دی
بیا تنۍ زما هغه ګریوان اخیستې نه ده لا

ما نه یې له شونډو خنداګانې شوکولې دي
اوښکه مې له سترګو نه جانان اخیستې نه ده لا

لاړله **دانشه**! د ژوند ډېره برخه تېره شوه
ګټه ترینه تا د یو غیران اخیستې نه ده لا

۱۳۹۸/۱۱/۵

چې مینه نه کړو، محبت نه کوو څه به کوو ؟
له دې حالاتو بغاوت نه کوو څه به کوو ؟

له لاس یې نه شو رانیولی، د پښتو وطن دی
ښکلو ته سترګو کې چې ست نه کوو څه به کوو ؟

موږ به تر څو کینه پالو، د خپلو زړونو په کور
چې نفرتونو نه نفرت نه کوو څه به کوو ؟

تمه د ګل لرو، نو ګل ته رسېدو لپاره
چې د اغزیو نزدېکت نه کوو څه به کوو ؟

بلا غمونه دې پر زړه شول مېلمانه **دانشه**!
اوس یې چې څه ناڅه عزت نه کوو څه به کوو ؟

شوه ګوزاره درسره ګرانــه ډېــر دې ستړی کړمه
يقين پر خدای وکه جانانـه ډېـر دې سـتړی کړمه

کله دې سره راته تار تار کړي، کله سپين خېرې کړي
نور دې ګنډی نه شم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

وختــه! پـه دومـره کړکېـچـونو کې دې ونغـاړلم
چې ځان لټوم ورک يم له ځانه ډېر دې ستړی کړمه

پـروردګاره! د رحــمـت بــاران دې وه وروه
د سرو سکروټو له بارانــه ډېـر دې سـتړی کـړمه

نېټه پـوره شوه تا سينــې پـورې ونـه نيـولم
خفه اټک يمـه افغـانـــه! ډېـر دې سـتـړی کړمه

مـا **دانـش** ډېـره هڅه وکړه خو تـه قتل شولې
پوره مې نه کړلې ارمانــه ډېـر دې سـتـړی کړمه
۱/۲/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

خير دی که ته ګـل او زه اغزيو کې حساب شمه
دومـره خو به وشي چې ژونديو کې حساب شمه

راشه يـوه تنهـۍ مې په ګرېوان کې ده دا هم واخله
پرېږده له دې وروستــه لېونيـو کې حساب شمه

چا چې يم وژلی اوس هغه تـه لاس پـه نام يمـه
نه به د پګړۍ شـم، نـه پګـړيـو کې حساب شمـه

نـه مې مينــه راوړه نــه پيغــام د ازادۍ لــرم
زه سپرلی به څنګه په سپرليـو کې حساب شمه؟

خاورو کې پرتې دي خو چې خاورو خاورې نه کړلې
زه **دانـش** دې هغـو ککړيو کې حساب شمــه

۹/۱/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه رپ وهي، نه خوري زما سترګې دي
تا ته چې درګوري زما سترګې دي

نه پوهېږم دا پوښتنه حل نه شوه
ولې ستا په لوري زما سترګې دي ؟
هېڅ مې نظر ستا له مخه نه اوړي
ستا د قامت سیوري زما سترګې دي
ته لکه سپوږمۍ د کهکشان غېږ کې
ستا چاپېره ستوري زما سترګې دي
ستا سترګو ته کله ځیر کتلی شي
وه ګرانه کمزورې زما سترګې دي
چا مې غزل ولوسته او ویې ویل
ستا د غزل توري زما سترګې دي

زه **دانش** به چا ته ګرېوان خېرې کړم
اوښکې چې ترې اوري زما سترګې دي

شهرت دې په ښایست کې دلته ښه وتلی دی
د چا درپسې سترګې د چا زړه وتلی دی

ای یو نظر خو وګوره والله ستا د نظر دی
دا غشی چې زما له زړه تېره وتلی دی

چې ستا حسن یې ولیدو واعظ زموږ د کلي
موده وشوه له لمونځ او اوداسه وتلی دی

ناصح دلته له چانه د ګودر پوښتنه وکړه
زاهد هم ورپسې په لمر خاته وتلی دی

له کار خو هر سړی وځي د میني له سببه
دانش په کې بېخي له ژوندانه وتلی دی

۵/۲/۱۳۸۱ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مې زړه هر څومره ستړی شي مور مړی
بیا هم ستا غمونه وړلی شي مور مړی

په ټپي وجود مې نوی زخم مه ږده
خیر دی زوړ پرهر زغملی شي مور مړی

مرګی حق دی هر ځای یو نیم انسان ومري
خو زموږه تمام کلی شي مور مړی

غم دا نه دی چې یو کس درنه مرګ وخوري
غم خو دا دی چې مور مړی شي مور مړی

په دې خاوره غیر تر ډېره پاتې نه دی
بس دا یو نیم پکې پړی شي مور مړی

دلته نشته د ژوندیو قدر نشته
هر چې ومري نو ښاغلی شي مور مړی

دانش تا ته کوم سوغات دروړلی نشي
خو زړه ستا ښو ته شیندلی شي مور مړی

٠٩/٠٣/١٣٩٠ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما پـه کار و ې د اشنا سترګې
واوختې مـاتـه د دونیـا سترګې

پـر زړه مې ځـای د زخم پـاتې نه شو
نښــه رسا ولـي دا ستـا سـترګې

چــې بې له تا بل تـه غـرېـږي یـاره
خدای دې ړندې کړي دا زمـا سترګې

ما نــه دې عقـل نـادرکــه کړلو
تـا چې را واړولــې بیـا ستــرګې

ډېر به زما غونـدې ایــره کړي
څو چې وي تـا پـورې همدا سترګې

دانش چې لیکي سترګې سترګې غزل
پــر زړه یې ګــرځي خامــخا سترګې
۱۳۷۸/۹/۱۸

خاصیت د ګل لرې، بهـار پورې تړلی یې ته
لکه سحر نسیم، سهار پــورې تړلی یې ته

د جانـان یـاده له لمر څرک سره پر زړه دېره شې
بیـا تر ماښامــه مې روزګار پورې تړلی یې ته

وخت به زموږ د تړون کومه غوټــه ژر پرانېزي
ما خــو د زړه په هر یو تـار پورې تړلی یې ته

د یار د لاس نښې دسماله! یار راځي او کنه؟
زمـا خو شنـــاختې د مزار پورې تړلی یې ته

دانشه! بس که نورې لارې د ګودر مه څاره
چا بــه د کلي دنګ چینار پورې تړلی یې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولی درته ما دی یاره خپله خپله زړه
په غشو د بڼو باندې مې وله وله زړه

له ښکلو نه ما ډېر په هنر وساته زړګی
خو ستا سترګو مې واړوه په بله بله زړه

له هر څه به شي صبر خو یوه خبره واوره
له تا د صبرېدلو نه دی ګله ګله زړه

پښتون شه په پښتو راسره ټینګه وعده وکړه
په اور باندې سېزې مې یاره څله څله زړه

شراب مې څښلي نه دي زه **دانش** شرابي نه یم
خو ستا شونډو ته کېږي زما کله کله زړه

۱/۱/۱۳۸۰ جلال اباد ننګرهار

ستا سترګې چې شي پناه له سترګو مې
ورکه شي اشنا رڼا له سترګو مې

زه که یې هرڅو له زړګي وباسم
نه وځي دا ستا ښکلاله سترګو مې
ستا سترګې مې شولې سترګو سترګو ته
ځکه اوښکې تلې اشنا له سترګو مې
خیر که مې له سترګو اوښکې پرېوتې
خدای دې نه کړي تا خطا له سترګو مې
زړه راته د عشق په جرم مه نیسه
شوې یاره دا ګناه له سترګو مې

نېغ راته **دانشه**! ځکه نه ګوري
یار ډېره کوي حیا له سترګو مې

۱۳۷۹/۱۱/۱۱

کــه د کـــــلي يــا د ښــار دي
د دې خـــاورې خلك خــوار دي

دلتـــه تور کارغـــان الـــوُت کړي
ګـــډ د زاڼـــو پـــــه کتـــار دي

څوك له لوږې نه تيندك خوري
څوك ټالـــۍ وهـــي خـمار دي

دا مـــــتل غـلت ثـــابـت شـــو
شـــپه تيـاره مــــــنې په شمار دي

دانــش لاس پـــه زړګـي کـېښود
ستـــا بـــاڼــــــه ولاړ کتـــار دي

مـا زړه درتـه درکړی، زړه په زړه کې راته را
احساس د محـبت دې پـه کاتـه کې راته را

دانــش شبګير وهلی يم ، که سترګه مې لږ ورشي
د سر لپاره ځـــای پـه زنـګـانه کې راتـــه را

تر ډېـره درتـه ناست وومـه، تـر ډېره ته رانغلې
وعده شـوه درنه ګوندې خپله هېـره ته رانغلې

سهـار ؤ، مـازيـګر شو، لمر د غرونو شاته پرېوت
مـاښـام کـه رانـه تـور څـادر چاپېره ته رانغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانـــان مې مخامخ نـــاست ؤ، رڼا ته د ډیوې
زه هم ورسـره کېنـاستـمه، خواتـه د ډیوې

ستا سترګو کې دلبره، بېګاه ډېر ؤ رنګ و نور
رڼــا یې کړلــه تتــه ښکــاره ماتــه د ډیوې

حیران ؤ ، مونږه دواړه تېره شپه چې تــه رانـغلې
ډیــوه زمـا ژړا تـــه، زه ژړا تـــه د ډیـــوې

دا خـلک پر قبـرونـو شمـعـې ولې بـلـوي؟
ملګرو! خیر رسیـــږي هلــته چاتـه د ډیوې

دانـشه! ما به زړه هغې بـه ځان راسره وخوړ
ایرې بـــه مې راټــولې کړې سبا ته د ډیــوې

۱۳۹۰/۷/۲۳

بانـــه دې ښکتـه ګوري، پـــه ښــو کې حیا راغله
لېمو دې اوښکې ډنډ کړې، په لېمو کې حیا راغله
اه! څومـره ساده ګې ده یاره ستا حُسن و جمال کې
دانـش تـــه هم ستا سترګو تـه کتو کې حیا راغله

تـر ډېره وخته مې ستا توره په سینه پـاتې وه
تـــا خـــو وژلی وم، زمـا اب و دانـه پـاتې وه
زه د ملا په اذان پاڅیـدمه خدای مې یـاد کړ
هـغـه د لمر تر راخـتو پورې ویـده پـاتې وه

که ته اور شي که لمبه درغاړې وځم
زه وېرېږم نه، راځه درغاړې وځم

تا ته نه درځي هېڅ چل د پخلاینې
هر ځل زه له تا سره درغاړې وځم

زما سترګو کې دې خپل تصویر لیدی شي
بختورې! ایینه درغاړې وځم

زنده ګۍ نه مې زړه تور دی مرګه راشه
نن په خپله اراده درغاړې وځم

ساقي! تا نه چا لپاره غاړه اخلم
پیمانه په پیمانه درغاړي وځم

دانش چا سره دردونه خپل شریک کړم
بله نه لرم چاره درغاړي وځم
۱۳۹۰/۵/۲۴

ماشومانو!!!

ای کوچنیو ماشومانو، ګلالیو ماشومانو!
شور په هره لاره جوړ کړئ، د شپېلیو ماشومانو!
خړو خاورو کې لوغړېږئ، لېونیو ماشومانو!
واخلئ ښه خوندونه واخلئ له مستیو ماشومانو!

هر څه ځان لپاره غواړئ په فریاد او واویلا شئ
مرور شئ په ژړا شئ، شېبه وروسته بیا پخلا شئ

څومره ښکلې زنده ګي ده د شاهانو بادشاهي ده
نه د چا درسره کار شته نه مو چا سره سیالي ده
نیا مو اخلي بلاګانې مور مو هم درنه راضي ده
ستاسو هرې یوې نخرې ته دونیا ټوله سلامي ده

پام چې داسې سوال ونه کړئ، خدایه! ژر موږه لویان کړې
لکه څټک چې مو مشران دي، موږه هم د دوی په شان کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه چې بیا لویان شئ او په خپل سوال پښېمان شئ
نه به خپله د خپل ځان شئ نه د دې فاني جهان شئ
په صورت به انسانان یئ، په خصلت لکه ماران شئ
بیا به بېرته کوچني نه شئ، په یو دوه کې به حیران شئ

ماشومان ماشومان ښه یئ، ماشومتوب کې بادشاهي ده
لوی چې نه شئ، هوښیار نه شئ، لېونتوب کې پادشاهي ده

یو وخت زه هم یو ماشوم وم، کور و کلي ته معلوم وم
لکه اوس چې یمه داسې نه حریص ومه نه شوم وم
زړه مې نه و لکه کانی، په خصلت لکه د موم وم
خوږ تر شاتو وم هر چا ته، زهر نه وم نه زقوم وم

له همزولو سره ما به جوړ کورونه کړل د خاورو
شپه وروسته به مو بیا ړنګ محلونه کړل د خاورو

د خپل کلي په کوڅو کې لوبېدو به په باغکو
یا به نجونو سره ګډ شو په خوښیو د نانځکو
ځغلېدو به شور به جوړ و، ښې یېلې په ترپکو
کله کله مو کوله «اکو بکو سرسیندکو»

پټ پټونی مې یادېږي، اه څه ښکلې ورځې شپې وې
د دېوانو او پیریانو کیسې هم ډېرې خوږې وې

زما ځانته یو جهان ؤ، ډېر ښایسته هغه زمان ؤ
هېڅ مې غم اندېښنه نه وه، نه مې زړه کې څه خفګان ؤ
بادشاهي وه شهزاده وم، زما راج زما دوران ؤ
زړه مې داسې زخمي نه ؤ نه مې تار تار دا ګرېوان ؤ

دا چې ستونی مې راډک شو ماشومتوب مې راپه زړه شو
ها د خړو خاورو لوبې، لېونتوب مې راپه زړه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کله را زلمی شوم، ماشومتوب لاړه سړی شوم
خپلې سترګې مې کړې خلاصې په شناخت د ځان او خدای شوم
چې د چا د زړه ټکور وم، هغو سترګو ته اغزی شوم
زه ماشوم لېونی نه وم، سړیتوب کې لېونی شوم

دونیا ډکه وه له غمه، زما پام ورته هېڅ نه ؤ
هر ساعت د غم اغاز و، خو انجام ورته هېڅ نه ؤ

خدای شته ډېر زیات پښېمان یم، کوچینوالي په ارمان یم
د غم پېټي ډېر درانه دي، ستړی ستړی یم ستومان یم
په کوم لور زما سفر دی، دا په کومه لار روان یم؟
نه خو خپله د خپل ځان شوم نه په برخه د جانان یم

کاش چې بېرته بیا ماشوم شم له جهانه نا خبره
له خپل ځانه ناخبره له جانانه ناخبره

اوس په برخه اندېښنې دي، د امید ډېوې مې مړې دي
هر سړی رانه خفه دی، د هر چا رانه ګیلې دي
چا ته زه یم ملامته، د چا سترګې ماته مړې دي
د **دانش** دا زنده ګي ده، دا د سترې ژوند کیسې دي

لویه خدایه! ماشومتوب را، بېرته هغه لېونتوب را
چې ویده په الاهو شم،خوږې مور په غېږ کې خوب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلار

يو ماشوم خپلې مور ته داسې ويل:
((د کلي خلک راته بې پلاره وايي))

مور يې په خپله غېږ کې ونغاړلو.
- زويه! رښتيا ده ستا خو پلار نشته.
- مورې! نو پلار مې څه شو؟
- پلار خو دې خدای واخيسته.

ماشوم رڼې رڼې د مور سترګو ته
يوه شېبه په چُوپه خوله وکتل
بيا يې په کراره وويل
((بېرته يې نه را کوي؟؟؟))

رپيږي زړه مې، ستا د جدايۍ له زوره نه دی
تر اوسه لا د دارنګه يارۍ له زوره نه دی

پيزوان له زوره نه دی، د نتکۍ له زوره نه دی
ځنګيږي پرې خو زلفو د ټالۍ له زوره نه دی

جانانه! چې په ټوکه کې ترې هم مرور نه شې
ماشوم زړه مې د دا ډول شوخۍ له زوره نه دی

زاهد به توبه کړې وي، خو دې کې هم شک نشته
اخر به ترېنه ماته شي، خولګۍ له زوره نه دی

له چا مې سترګه نه سوځي، په هر سړي ډاډه ځم
ميرات زړه مې د دې يوې نجلۍ له زوره نه دی

تا ډک جامونه ورکړه، ساقي ستا دې کور ودان وي
دانش ګوره د دومره بېخودۍ له زوره نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـلی دې اور واخلي، کـوڅې لمبـه لمبـه شه
بغـیر له تـا مې د ژونـد، شیـبې لمبـه لمبـه شه

چې سترګو سترګو ته مې پکې ستا سترګې نه شي
زمـا د ژونـد جانـانــه لمحې لمبه لمبـه شه

پــام کوه مړه چې نــه شې، راسره سمـه ژاړه
زه درتــه ناست یمـه لا، ډیـوې لمبه لمبـه شه

د یـار د شونـډو نـشـه، چې په کې نه وي پرته
ستا د شــرابـو ساقي! پیـالې لمبـه لمبـه شـه

دانـش خو ستـا نـازونـه پر ځـان منلي اشنا
د دغـه نـورو ښکلـو نخـرې لمبـه لمبـــه شـه

زه دې سترې کړم ستـومانه خدای دې مړ که
چې زما نه شوې جانانه! خدای دې مړه که

چې زمــا مخکې دې بــل لــه لاسه نیسي
دا خبـره بــه شي ګرانـه خدای دې مړ که

اوس مې وس نـشته اشنــا خو ورځ د حشر
تا بــه نــیسم له ګـریوانه خدای دې مړ که

د ښکـلا بیــړۍ دې ډوبـه پــه دریـاب شه
زړه دې وچوه له خفګانه خدای دې مـــړ که

ای نـاتــرسه! هیڅ دې تـرس پـه ما رانغی
بې وفا مغرور پـه ځانــه! خدای دې مړ که

ما **دانش** کــه درتــه ډیرې ښیرې وکړې
خو پـرې نــه یم پښیـمانه خدای دې مړ که
۱۳۸۳/۱۲/۲۰

ستا پــه محبــت مې ایمان ډېر ښه دی
هر غم تــه نیولی مې ځان ډېر ښه دی

ستا وعــدې منمه چې رښتیـنې دي
بد نـه دی په تا مې ګومان ډېر ښه دی

ورکـه دې شي دا دونیا دې ورکه شي
ځـار شم ترېنـه هغه جهان ډېر ښه دی

ستا له غمـه خاځي چې له سترګو مې
دا د رڼــو اوښکو بــاران ډېر ښه دی

زه د وخت خپېــړو ســوځولی یــم
ما سره قسم دی جـانـان ډېر ښه دی

پــام کــوه **دانـشه**! ویــې نــه ګنډې
ډېر ښه دی شکېدلی ګرېوان ډېر ښه دی
۱۳۸۳/۱۲/۷

زه خو نــور څـه نــه لرم دوعا به درته ولېـــږم
اوښکې به در ولېـــږم، ژړا بـــه درتـــه ولېـږم

ښکتــه لــه ښـو څخه د سوال په لپو پرېوتې
ترمې تــرمې اوښکې مې همدا به درته ولېـږم

نــور که مې هېڅ هم په دې رنګ کلي کې ونه موندل
میـنـــه به درولېــږم حیـــا بـــه درته ولېـږم

ټول بدن مې مه سېځه د شونډو په اورونو دې
شتــه راســره زړه لـرمه دا بــه درتـــه ولـېږم

کله چې راځې نو زما قــبر تــه جنــډه راوړه
ګـرانې! د **دانـش** دا تمـنـــا به درته ولېـــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــا پسې بیـــا وران دی، زړګی زما
څـومـــره پرېـــشان دی، زړګی زما

نښې د سپـــرلي پـــه کې لیدی نشم
ټول عمر خزان دی، زړګی ز مـــا

نـشته سیــم و زر ورانو جونګړو کې
ستا په مینه خـــان دی، زړګی زمـــا

هر چا ته یې ځان منګول کې ورکړلو
ځکـــه خـــو نـادان دی، زړګی زمـــا

خپل د کور درشل د اټک پل ګـڼي
ضـد کـوي افـغان دی، زړګی زمـــا

۱۳۷۸/۱۱/۲۵

اختره !

تر جانانه تللی نه یمه اختره
لا تر اوسه زه او زړه یمه اختره

تیر کال هم وومه یواځې که ستا یاد شي ؟
سر هم بې ځالې مرغه یمه اختره

بیا دې یو بلا یادونه را په زړه کړل
بیا اوبه اوبه یمه اختره

کوچنی اختر ۱۳۹۰ کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه له پخوا نـه تـا شیندلي څــه دستي شینـدلي
پـر هـره لاره دي د ژونـــد راتـــه اغـزي شینـدلي

دلتـــه دې غرونو تـه مـوږ تل د وینـو رنګ ورکړی
کــله نــا کله کــه ګلـونـــه پــسرلي شینـــدلي

ستا پـــر ښکــلا بـــه د بـــدرنګـــو نظر نه پرېوځي
پـر هر قـدم مې درتـــه یـــاره سپېـــلني شینـــدلي

ښکاري چې بیـا کوم یـو وحشي پر کلي برید کړی دی
چېـــرته ریـښې ریښې څـــادر چېرته بنګړي شیندلي

اوس خو موږ دلتـــه خــپل سرونه هم قلم قلم کړل
که مو پخـــوا پـــه کې کپـــړې د پرنګي شینـــدلي

نـــاتـــرسه یـــاره قـــدمونـــه لــږ پـــه پـام اخله
دانـش تــوتـــې درتــه پــر لاره د زړګي شیندلي
۱۳۸۴/۱۰/۸

زه د هـــر ملـــګري د هر یـــار زړه پسې ګرځـمـه
ستوری یم د ژوند د دې مدار زړه پسې ګرځـمـه

خوږه یـاره! ما دې لـــه کاروان سره ملګری کړه
زه هم ستا په څېر انـګار انـګار زړه پـسې ګرځمه

تـاسـو به ملـــګرو له سپرلي نـه د ګل تمه کړئ
زه د ګـل د شونـــډو د پرهار زړه پـسې ګرځـمـه

شتـون زمـا د شته وجود په شتون کې د ملګرو دی
زړونه بلا ډېر شتــه خو د کـــار زړه پسې ګرځمه

صبر شـه جانـــانـه! زما توري تـا اوس نـه یادئ
دې ورځو کې زه د خپل اختیار[1] زړه پسې ګرځمه

[1]: هجرت الله اختیار زما لیکوال او شاعر ملګری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه غوټۍ چې شي مُوسکۍ سپرلي ته غاړه و رکړي
داسې مې ستا هره خندا زړګي تـه غاړه ورکړي

د ګل پـه ښاخ کې د ګل پـاڼو ښکلولو په نيت
کله نـا کله بـوراګان اغزي تـه غـاړه ورکړي

دې زمانه کې معشوقې ټولې د ګل خويندې دي
چې صنوبر پـرېږدي او تور زنګي ته غاړه ورکړي

جانـانـه! چېرتـه او تـر کـومـه به يې وساتو ترې
زمونږ دا خوږ ژوند به اخر مرګي ته غـاړه ورکړي

د **دانـش** ستـرګو کې څپه بيا د مستۍ خوره ده
لکه ناڅاپـه چې دلبـر سړي تـه غـاړه ورکړي

۹/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ښخ شوی پـر سينه مې خنجر ستا له لاسه دی
هر داغ زما پـر زړه، هـر پر هر ستا له لاسه دی

په دې ګناه خو ګرانه زه بـل څوک نشم نيولی
پر مـا دا نـړېدلی کمر ستـا لـه لاسـه دی

چې زه پـرې نازېدم ما له نړۍ سره سيالي کړه
مات شوی مـې اوس هغه وزر ستا له لاسه دی

ګيله زما لـه تـا ده، نـه له غيـر و لـه غمازه
پېښ شوی راته هر ځل خطر ستا لـه لاسه دی

دانش چې په دې ټول کلي کې تاته ګوته نيسي
ګرېوان يې خيـرې شوی اکثر ستا له لاسه دی

۱۰/۲/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خو انځور زما په سترګو کې دی
لکه یو نـــور زمـا په سترګو کې دی

یـــو څه ستـــا حسن پسخونې کوي
یو څـه قصور زما په سترګو کې دی

ګرانې! ستا مـخ ته مې نن ډېر کتلي
ځکـه سرور زمـا پـه سترګو کې دی

جانـانـه! تـا نـــه شکایـــت تـر اوسه
لکه رنځـور زمـــا په سترګو کې دی

زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غـرور زمـا په سترګو کې دی

دانـشـه! هـر ښکلـی د دغـه کلي
شته دی، ضرور زما په سترګو کې دی

۵/۷/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

لـــه ماښامـــه تـــر سهـاره خلک تښتـــي
هم لـــه کلي هم لـــه ښاره خلک تښتـــي

خـدايـه! بيـا مې څـه افت په وطن راغی
بيـا له کوم يـــوه ښامـــاره خلک تښتـــي

چا تـرې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بـر کلي لـــــه چينـــاره خلک تښتـــي

زړونـــه مات دي مستي نـشته په زلمـو کې
لـــــه ټپـــو د يکـــه زاره خلک تښتـــي

په سرو سترګـــو لـــه اټـــکه اوړي ژاړي
له کـــابل او ننګـــرهـاره خلک تښتـــي

ستا **دانش** يو ازې ستا کوځو ته ناست دی
ای زمـا د ميـــنې يـــاره خـــلک تښتـــي

۱۳۸۰/۶/۳۰

له جنګه ستړي يو پــه جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تـــورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

زمـوږ د هر يـو جنګ انجام دی د بل نوی اغاز
بس دی د سرو وينو پـه رنګ کې ګوزاره نه کېږي

د نفـاق اور مـو تـر کـاله او تـر بستـره راغــــی
ښځې خاوند پـه يو پالنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـوږ عادت شوي يـو ټـــوپکو او کوتکـــو سره
اوس مو سُرود او په اهنګ کې ګوزاره نه کېږي

ناست دی لـه تـا سره خو لار د رقيبـــانو څاري
دانـــشه! پاڅه د يار څنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـــا ستا د يـــادونو د کاروان لاره نيـــولې ده
اوښکو مې له سترګو د ګرېوان لاره نيولې ده

څنګه به اټک ته د زخمي زړګي حال نه وايم
چا مې په تورخم کې د جانـان لاره نيولې ده

لرې کړه جامونه ساقي زهر دي شي نه يې څښم
مـــا پـــه محبت کې د ايمان لاره نيولې ده

خدايه! تـه مې ښکلې ګل اندامه ترېنه وساتې
چېرته ورته بيا ديـو تُـرابـان لاره نيـولې ده

ډېره مې ژړا وکړه خو چا جانان خبر نه کړ
اوس نو ما **دانش** د يه قربان لاره نيولې ده

۱۳۸۰/۶/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه څوک ده؟

ښځه چې مور وي، نو ښکاره ده چې جنت ده ښځه
ښځه چې لور شي، نو وريږي دې رحمت ده ښځه

ښځه چې خور وي، نو نعمت دی ورور بې خوره مه شه
ښځه رونق د زنده ګۍ ده، او زينت ده ښځه

ښځه ملاله ده، نازو ده، ناهيده ده د وخت
ښځه ډګر د حماسو ده او عظمت ده ښځه

د ژوند پايښت، د ژوند بقا، د انسانيت فلسفه
په دې نړۍ کې ستره بېلګه د فطرت ده ښځه

ښځه هستي، ښځه ښکلا ده، د تهذيب نښه ده
دانشه! ټوله مينه مينه ده الفت ده ښځه

۱۹/۱۲/۱۳۸۸ د ښځو نړيوالې ورځې په وياړ

د خپل وجود قدو قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه

دا چې تيندک خورمه پر لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

يو څه رقيبان ډېر بد دي، يو څه راسره ښه دي
د بعضو خو نه بدې شم او نه راسره ښه دي

دوستان هم کله، کله کولوي راپسې کاڼي
چې کله مخامخ شي، نو خواږه راسره ښه دي

بې ستا له درد و غمه به مې زړه ګوره پړک وچوي
غمونه دې پر زړه باندې پراته راسره ښه دي

د شکر ښاپیرۍ

کله خفه شي رانه لاړه شي د شعر ښاپېرۍ
کله ناڅاپه راتر غاړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله یوه هم نه وي کله کله غبرګې راشي
مینه احساس او ښکلا واړه شي د شعر ښاپېرۍ

کله حالات شي راته توري کله عشق د جانان
دانشه! کله کله دواړه شي د شعر ښاپېرۍ

هغه زما به چې پرې مینه راتله
هغه انسان له کلي کډه وکړه
اوس به په چا سترګې خوږې شي زما
لاړه جانان له کلي کډهٔ وکړه

خدایه! اوس ستا په دغه لوی جهان کې
ما ته دا ځان ولې یوازې ښکاري؟
پر هره پاڼه مې د زړه د کتاب
نوم د جانان ولې یوازې ښکاري؟

ولې دا نور ښکلي یې نه خوښېږي
ولې مې زړه تصویر د چا نه ساتي
څوک چې یې خوښ دی هغه بیا نه راځي
نو دا به څهٔ تصویر د چا نه ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې لــه ستــرګو نــه مې اوښکې څاځي؟
ولــې دا زړه رانــه جــانــان غــواړي؟
چــې زه یــې پــه نیمــه لاره پرېښــودمه
دا رانــه بــیا هغــه انــسان غــواړي

له جــانــان هېــر یمــه پوهېــږم په دې
جانان عــادت د هېــرولــو درلود
زه یــې والله کــه پــر زړه وګــرځمــه
یـــو یې صفــت د هېــرولــو درلـــود

خـــو چې زما لــــه زړه به خنګه وځي؟
دا سوال لــه مـا سره حــل شوی نــه دی
نــه ترېنــه هېر دی نــه بــه هېر شي جانان
دانش هــغــه دی بــدل شوی نــه دی

ګرانې چې یو د بل لیــدو تــه له مرګې پاتې شو
ساه به ساتو، ساه خو به اخلو چې ژوندي پاتې شو

که رښتیـا مینــه لــېونتــوب وي، مینان لېوني
زړه خو مې غــواړي چې همداسې لېوني پاتې شو

هجره! کــه ستا ترخې شپې مو ترې مرګې ورسئ
نور به دې خومــره پــوره وړي او بــاقي پــاتې شو

اورونــه وشینــده، لمبې دې له رخسار پورته کړه
موږ پتنګان یوو، موږ عادت یوو، که ستې پاتې شو

په صبر ونــه شوه، **دانــشه**! پیــمانو ته لاس کړه
دا ځل بـــه هم ګوره سخا نــه د ساقي پــاتې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله مې زړه کله باڼه کله لېمه شي ښکلي
کله دا وايم له يوې مخې دې مره شي ښکلي

کله خواږه لکه شربت شي مينه مينه شي ټول
کله سرې حلالوې چاړه چاړه شي ښکلي

خوې د هندوانو دې په کې خو زه حيران يمه چې
دا کله کله نو بيا څنګه پښتانه شي ښکلي

موږ جل وهلي به لا نور له تندې مړه شو پسې
که د وښو غونډې په هر ځای کې راشنه شي ښکلي

زړګی درزېږي ټول بدن ورته ميږي ميږي شي
دانشه! چا سره چې کله خوله په خوله شي ښکلي

۱۳۸۰/۶/۱۸

زماني ستړې نه شوې، ستړی دې کړم
په وير اخته په غم لړلی، دې کړم

وختـه! ما چاته غاړه کېښوده
خو تاته پاتې راغلم غلی دې کړم

نور مې ازميښت د حوصلې مه اخله
مانه دې يار واخيست نيمګړی دې کړم

څومره چې تا په اور کې وسېزلم
هغومره لاپسې پياوړی دې کړم

په ژوند زما درسره قدر نه ؤ
دانش چې مړ شوم نو ښاغلی دې کړم

۲۲/۷/۱۳۸۴ ننگرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبــو یمــه اخیستی، خــو څوک لاس نــه راکوي
ناځوانــه ده دونیــا، د ژونــد احساس نــه راکوي

ستا مینه تــاوه وي رانــه هــر ځل د غــم څــادر
جانــانــه! د خوښۍ راتــه لبــاس نــه راکوي

عجیبــه ده، په عشق کې شوم له عقل و فکره خلاص
سنَد راتــه بــیا هم څوک د افــلاس نــه راکوي

زه خــپلــه سپېڅلتیــا د محبت تــر پایــه ساتم
شیطان لعین دې ډېــر پــه کې وسواس نــه راکوي

احساس د محبت دې خدای تر مرګه ما **دانش** ته
بې ستا نــه پــه احــد من الــناس نــه راکوي

د زړه خبــرې

بېګاه مې ستا تصویر ته یو بلا خبرې وکړې
ګیله، ګیله ووم ورتــه
زړګی مې ښه را سپک کړ
تصــویــر دې غلی ؤ
غــورېـ ،غــورېـ ؤ راتــه
نه یې خبره راسره کــړه غبرګــه
او نه یې ستا په شان ، نانذرۍ راسره ووهلې
ستا نه مې ستا تصویر ډېر زیات خوښ شو
غواړم چې بیا ورته د زړه خبرې ټولې وکړم!!!!!

۱۳۹۰/۱۰/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګولۍ ګولۍ سترګې دې زړه وژني د زړه قاتله!
چې انسان وژنې نو انسان به درته څوک ووايي ؟

زړې مازيګر دی ياره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که **دانش** مړ شي نو جانان به درته څوک ووايي ؟

چې زه وايمه مين يم په تا، دی ورته حيران شي
مسکی د ښو لاندې شي، سړی ورته حيران شي

نه هو راته کوي، نه يې په نه باندې پوهېږم
نو ځکه دا زما ماشوم زړګی ورته حيران شي

دا بې انتها مينه او دا ډيرې فاصلې
دانش هم خپله هرځلې په خدای ورته حيران شي

تا به له هر توپاني باد ساتم
جانانه! ډېر به دې په داد ساتم

ګرانې! زه ستا هره يوه خبره
زړه کې په نوم باندې د ياد ساتم

ماته همداسې راکوه دردونه
د زړګي کور به پرې اباد ساتم

درد به لږ م خو څوک مې آه نه اوري
په زړه او ستوني که فرياد ساتم

دانشه! زه دې روغ له درده نه شم
خو نازولی يار به ښاد ساتم

۱۸/۱۲/۱۳۹۰

ستا تصور مې څوروي تــه مې له خياله نه ځې
زما د ژوند د لېونۍ نغــمې لــه تالــه نــه ځې

ماضي خوږه وه، ژونــده تا ترې منډه واخيستله
حال چې په غم لړلې شپې دي؛ نو له حاله نه ځې

تا خو به ويل چې مونږ يو دواړه لكه نوك او وری
جانانه! نــه شې پښېمــانــه اوس به شا له نه ځې

نظــره! دا خو د جانــان له مخــه نــه شو طواف
چې د تندي له خال د زنې تر شين خالــه نــه ځې

پــه ميخانه كې خلك غــم غلطوي **دانشه**!
تــه لــه سببــه د ګنــاه او لــه وبــالــه نــه ځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانش د اوښکو بدرګه هم په خپلو اوښکو کړېده. ((د ډیوې رڼا ته)) دا نوم ماته رښتیا هم هغه وخت را یادوي، چې زه او دی به د ډیوې رڼاته ناست و، دانش د ښوونځي سبقونه د ډیوې رڼاته زده کړل، د پوهنتون له ارزښته ډک درسونه یې د ډیوې رڼا ته ولوستل، د همدې ډیوې رڼا ته یې خواږه شعرونه ولیکل او دا دی اوس د خپل شعر مینه والو ته په سندریز مجمر کې د ډیوې رڼا مخې ته بږدي. ما دانش پخوا هم لوستی ؤ، اوس مې هم ولوست اوکه ژوند وي نو په راتلونکي کې به یې هم له خوږو شعري پنځونو بې برخې نه شم ، زه د خپلو خبرو لمن د خوږ دانش په یو بیت راټولوم ، دانش ته د دې معنوي بریا مبارکي وایم او تاسو ته بلنه درکوم چې د ډیوې دې رڼا ته څو شېبې تم شئ، خوند ترې واخلئ او ادبي تنده مو پرې ماته کړئ!

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته چې اوښکه په بڼو نه لرو

په درنښت
محمد فاروق دیدار
جلال اباد ننګرهار خپله مېنه
۱۴/۱۲/۱۳۹۰

دانش او د ډیوې رڼا

ځوان ریالیست، غزلبول شاعر او لیکوال محمد نادر دانش ناصري د بهرام خان ناصري ځوی، د دلاور خان ناصري لمسی په ۱۳۶۳ ل کال د ننګرهار ولایت کوز کنړ ولسوالۍ ملکزیي کلي په یوه دینداره او پښتنه کورنۍ کې سترګې غړولي دي. دانش لومړنۍ زده کړې په کابل او منځنۍ زده کړې د ننګرهار ولایت په عبدالوکیل منځني ښوونځي، چې اوسمهال عبدالوکیل لېسه ده، کې بشپړې کړې، پر ۱۳۷۸ ل کال له شهید محمد عارف عالي لیسې څخه فارغ او پر ۱۳۸۲ ل کال یې د کانکور ازموینې له لارې د ننګرهار پوهنتون د حقوقو او سیاسي علومو پوهنځي ته لاره موندله.

له څلور کلونو پرله پسې زده کړو وروسته په ۱۳۸۶ ل کال له دغه پوهنځي څخه فارغ او له هماغه مهاله یې د خپلو خلکو او هېواد خدمت ته ملې بډ وهلي دي. دانش اوس مهال په یوه حقوقي غیر دولتي خیریه اداره کې د حقوقي مرستیال په توګه دنده پرمخ وړي.

نادر دانش زما د کوچینوالي د خواږه عمر ملګری دی، له ډېر پخوا د ملګرتیا په تار تړلي یو او د ژوند له درانده پیټې سره لالهانده مزل کوو. زه او دانش د نورې ملګرتیا تر څنګ ټولګیوال هم پاتې شوي یو، د ښوونځي منځنۍ او لېسې دورې مو سره یو ځای بشپړې کړې دي. د دانش د سترې ژوند کیسه کیسه راته رایاده ده، ما د دانش د ژوند سرې تودې لیدلي، زه د هغې له خندا سره بلد یم، ډیر ځلې مې د

نور د پښتۍ په دریېیم مخ کې.....

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library